

DE IRAPARS QUINTA DISTINCTIO PRIMA.

Qonsequenter considerandum est de tercio vicio capitali quod est ira. Circa quod consideranda sunt sex. Primo videndum est quid sit ira. Secundo de speciebus eius. Tercio de gradibus eius. Quarto quantum & quare sit vitanda & detestanda. Quinto de remedio eius. Sexto de filiabus eius.

Primo ergo dicendum est quod sit ira. Ira ut dicit Cassiodorus super illud psalmi. Domine ne in furore tuo est motus animi concitatus ad penam provocans inferendam. Alia descriptio glo. super illud. Math. v. Qui irascitur fratri suo etc. Ira est omnis malus motus ad nocendum. Dam. Ira est feruor eius qui contra eorum est sanguis ex euaporacione fellis. Aug. Ira est tristitia ex impotentia vlciscendi se. Alia a magisteris describitur. Ira est subita animi tempestas que dum inordinat se concutit eorum hominis ad insaniam trahit. Item alia. Ira est feruor animi ab interioribus ad exteriora propensus cum anima ob illatas sibi iniurias vindictam excogitans adimplere desiderat. Alia. Ira est subitus animi furore vlciscendi se libidine feruens.

Secundo sciendum quod sicut ait Greg. v. mo. Alia est ira que impotentia excitat. Alia que zelus format. illa ex vicio. hec ex virtute generatur. Si enim nulla ira ex virtute surgeret. vlcionem diuinam phynees per gladium non placasset. Ira per zelum debet in homine incipere a se ipso. Debet enim homo irasci contra sua vicia et peccata ut ea deteste et puniat. per penitentiam condicentem. De hac psalmi. Irascimini et nolite peccare. i. irascimini contra vobis ipsos propter peccata preterita et nolite ulterius peccando peccare futura que dicitis. i. que cogitatis in cordibus vestris. et incubilibus vestris. i. in secreto cordium vestrorum concupiscimini per orationem amaram. Item iram per zelum debet homo habere contra vicia proximi. Ait enim Greg. Si proximos sicut nos amare precipimus. restat ut eorum erroribus sicut nostris viciis irascamur. Sicut phynees ex zelo transfudit gladio peccatores. Numeri. xxv. Et moyses ex zelo illos qui vitulum colabant adozauerat fecit occidi exo. xxxiiii. Et mathathyas ydolatra trucidavit. Hanc iram que hely non habuit. motum superne vlcionis contra se implicabilem excitavit. Nam que contra vicia subditoz corrigenda tepuit. ideo contra eum districto eterni iudicis exarsit. De hac dicitur eccles. vii. Melior est ira risu. que per tristitiam vultus animi corrigi delinquentis.

Tercio sciendum est quod sicut dicit Greg. v. mo. diuersi sunt gradus in ira. ait enim sic. Eit plerumque ut vsque ad manum irasiliat. et quanto longius recedit. tanto audacius exurgat. seipsum animi retinere non potest. que factus est preteritis aliene. & eo fortis membra furore ad ictus exagitat. quo inter ipsam mentem membrorum dominam captiuam tenet. Aliquam autem manus non exerit. sed in maledictionis iaculum linguas vertit. frus neque interitum precibus exposcit. & hic deum peccare experit. quod ipse puerus homo

facere metuit vel erubescit. et sic fit ut et voce et desiderio homicidium pagat. etiam cum a lesione proximi manus cessat. Aliquam ira perturbato animo. que ex iudicio silentium indicit. & quo se fortis per linguam non exprimit. intus deterritus ignescit ut iratus collocutionem suam proximo subtrahat & nichil dicendo quantum sit ausus indicat. Et aliquam hinc silentii seueritas per disciplinam dispensacionem gerit si cum discrecionis forma in intimis teneatur. Aliquam vero dum accessus animus a consuetudine locutione restringitur. per accessum temporis a proximo dilectione peius separatur. et acriores stimuli. caeque que grauius exaspent oriuntur. Sicque irati animo festuca in trabem vertitur. dum ira in odium permutatur. Plerumque ira per silentium clausa intra mentem vehementer estuat. & clamorosas voces tacita format. verba sibi quibus exaspere obicit. & quasi in care examie polita durius exaspata rudent. sicque fit ut perturbat animi maiorem strepitum sui silentii sentiat. eumque grauius ut clausa flamma comburat. Cogitaciones enim iracundi sunt. que vipere progenies que mentem corrodunt & comedunt matrem suam. Sciendum est etiam quod non nullos ira citius accendit sed cito deserit. Non nullos vero tarde quidem commouet. sed diuini & durius tenet. Alii namque accessus calamis filles dum uocibus per strepitum quasi quosdam sonitus reddunt accensionis sue. Ceteri quod flammam faciunt sed primum in fauillam frigescent. Alii autem lignis durioribus similes accensionem tarde suscipiunt. sed semel accensi. difficilius extinguunt. & que in asperitatem se tardius contitant. furore sui diuini ignem feruant. Alii autem quod neque et citius iracundie flammam accipiunt. et tardius disponunt. Non nulli has et tardius suscipiunt et citius amittunt. In quibus quatuor modis ad tranquillitatis bonum ultimus plusque primus appropinquat et secundum in malo tertius superat.

Circa quartum sciendum quod peccatum ire cauendum est multiplici ratione. Primo quia ira turbat mentis tranquillitatem. et ymago diuine similitudinis deturpat. Sicut docet beatus Greg. Quanta sit iracundie culpa pensemus per que dum mansuetudo amittitur. superne ymaginis similitudo uiciatur. Quociens enim turbulenter motus animi sub mansuetudinis uirtute restringitur. ad similitudinem conditoris qui cum tranquillitate iudicat redire conamur. Nam cum tranquillitate mentis ira diuerberat. dilaniatam quodammodo scissam que perturbat. Ira uel odium aufert ymaginem dei. & characterem filiorum dei que imprimit caritas. impmet characterem bestie. i. dyaboli. de quo legitur apoc. xiii. hic character imprimetur in corde. quoniam mens intrinsecus perturbatur. In fronte uero dum per signum extrinsecum demonstratur. In manu autem quoniam ad proximi lesionem manus exeritur. Secundo per iram gratie lumen amittitur. que mentis oculi excecatur. Sicut equo opium est oculi ut circueat in molendino. Sicut philistinum sampsonis oculos eruerunt. & clausum in carcere molere fecerunt. Iud. xvi. Cozus etiam primo currit ad oculos cadaueris. et piscator turbat. a quam ut

piscis nō uidētes uassas intrēt. **Greg^o.** Per irā sapientia amittit̄. ut qd uel quo ordie agendū sit oīno nesciat̄. Sicut scriptū ē. Ira ī sinu stultī requiescit. qz intelligētīe lumen subtrahit. dum mentē pmouendo cōfundit. ps. Turbatus ē in ira ocl̄s me^o. **Greg^o.** Ira p zelū oculuz mētīs turbat. ip̄e nāqz zelus rectitudis qz inq̄ erudie mentē agit. ei^o acies obscurat. nec ualet prurbata cōspicere. ad qd̄ uix trāsquilla poterat inhyare qz nec solis radi^o cernit̄ cum cōmote nubes celi faciē obducunt. nec turbat^o fons ymaginē respiciētis reddit. qm̄ trāsquillus oñdit. qz quo ei^o unda palpitāt ī se speciē similitudinīs obscurat. s; inde subtili^o ad alta reduciē. unde ad tēpus ne uideat reuerberā. et unde mēs turbat̄ ne uideat. inde pficit ut ad uidentū clari^o et uerius clarescat. Sicut infirmāti ocl̄o cum colliriū imittit̄. lux penitus denegat̄. s; inde eam post paululū ueracitē recipit unde hāc ad tēpus salubritē amittit̄. Sed ira p uiciū ocl̄m mentis execat. Ire nāqz sue stimulis accensū coz palpitāt. coz^o tremit. lingua se p̄pedit. facies ignescit. exaspant̄ oculi. et ne qm̄ recognoscunt̄ noti. oze quidē clamozē format s; sensus qd̄ loquat̄ ignozat. In quo itaqz ab arzepticiis differt. qui sue nō est cōsci^o actōnis. Patet ergo exp̄dictis quod ira redit hominem fatuū et insensatū. p̄pter qd̄ bene dicit̄ eccl̄s. vii. Ira in sinu stulti requiescit. Iracundus em̄ multis stulticiis elaborat. **Primo** quid̄ stult^o est qui illatam iniuriā appetit uindicare quia sicut dicit̄ **Aug^o.** de aliena pena querit sibi medicamentuz qui acquirit sibi grāde tormentū. Sile est q̄si si in aqua quereret ignē. **Secūdo** stult^o est qz potius uult moztū cozpis q̄nqz et aīe semp̄ et eīe se exponere ut occidat et puniat asinum inimici sui. i. coz^o. qz expectare dñm iustissimū qui ita iudicabit eū de hoste et asino īsimul. qd̄ totus mūdus uidens admirabit̄. et faciabit̄. nec posset etiā uindictē grauediem excogitare. Sic dicit̄. ysa. ult. Vermis eoz nō mozt. et ignō ex. et erūt usqz ad sa. m. omnis carnis cū dicit̄. **Mat̄. xxv.** Ite maledcī in ignē eternū. **Tercō** qz pōtem misericordie dei sibi frāgit et piclitaē uolēs impedire pxim. cū nichis lomīn^o possit pxim^o suus ueire ad deū si peit̄ teat ip̄e aut qui uindictā querit ī piculo remaneat. **Iac. v.** Iudiciū sine misericordia fiet illi. qui nō fecerit misericordiā. **Quarto** qz cū sit in manu creditoz crudelissimoz et ī carcere pessimo p̄coz. Iracundus odit picietes sibi auz & argentū & lapides p̄ciosos de quibus potest debita soluere. & se redimere a carcere et cozonā sibi celestem fabricare. ps. **Sup̄** dozsum meū fabricauerūt peccatozes. cozonam. scilicet perpetuā. nos malleo maledcōnis & p̄secucionis apte ul̄ detractōnis occulte feriēdo **Cum** qdam mlr̄ litigiosa & iracūda litigaret cū qdam bona mlr̄e & illa adūteret fructum cōtumeliaz ei^o q̄s ei inferebat extēdēs palliū suum dicebat ei. karissima p̄ice hīc satis. quia

coiucia tua argentū sūt p̄ debitozū solucione meoz. et pzo captiuitatis mee liberacōne auz & lapides p̄ciosi sūt pzo celestis cozone fabricacōe. qd̄ cū audiret alia qd̄ hīc magis ac magis p̄sequeret̄. cōfusa celsauit. postea sequit̄.

Tercō p̄ iram amittitur clemētia uel pietas. qz nec condolet patienti. nec subuenit indigenti. nec ignoscit peitenti p̄pter p̄mū dicit̄ p̄. xxvii. Ira nō habet misericordiaz nec erūpens furoz p̄pter h̄m eccl̄. iiii. ab inope ne auertas p̄pter irā p̄pter terciū eccl̄. xxviii. **Relinque** pxio nocētī te. et tūc deprecanti tibi peccata soluent̄. hō hominī seruat irā et a deo q̄rit medelam. in hōiem sibi silem nō habz misericordiā et de p̄cis suis deprecabit̄. ip̄e cum caro sit reseruat irā et p̄picacōnem q̄rit a deo. q. d. frustra petit **Ira** facit imitē. de hūano faciens in hūanum. de hōie bestiaz h̄m qd̄ legit̄. 2. mach̄. iiii. de iasone qd̄ nichil dignum hēbat summo sacerdocō. s; aīos crudelis tyrāni et fere belue irā gerēs. **Hoc** uiciuz maxime uidē cōtra naturā cū homo sit al̄ mansuetuz natura qd̄ maifeste patz ex hoc qd̄ natura nō armauit hōiem coz nīb^o nec unguib^o. nec dentib^o s; dedit ei mīozes dentes et ungues qz alī cui aīali sue quatitatis nec dedit ei rictū s; risum. In uita ioh̄is elarii legit̄ qd̄ dicebat ageoz ē nullaten^o litigare. hōim ē altricari. s; statim recōciliari. demonū est litigare et irasci et diem trāsire sine recōliacōne. **Cū** autem dicit̄ scūs descēdisset ad foz p̄ negociis paupez cōtigit ut litigaret cōtra eū p̄cius p̄les alexādz nus tendēs ad lucra et recederet scō irrecōciliato. **Cum** aut̄ sol diē clauderet. mādauit ei dicit̄ scūs. **Dñe** sol iam tēdit ad occasuz. **Quo** ubo cōpunct^o ueiente p̄riarcha occurrit ei. et mutuo se amplexi sunt. **Sic** uiuebāt ut angeli illi duo fratres q̄ īsimul manētes mlto tempore. nūqz litē habuerūt. ut dicitur in uic. pa. **Cum** alē quererz ab altero qd̄ eēt lis. & quō fiēbat. alē dicebat. qd̄ q̄n unus dicebat hoc ē meum. & alī^o imo meū. ex hoc surgit lis. **Et** alī^o faciam^o litē. dic qd̄ uas illud tuū ē q̄n accipia illud et ego nō dimittā illud tibi in pace. **Qd̄** cū faceret. et alī^o quererz quāe uas recipet. ille r̄ndit qd̄ suū erat. et alī^o q̄ non cōsueuerat litigare. r̄ndit. **Si** tuū ē uas illud accipe et habē. **Silr̄** ad hoc facit exemplū sup̄positū o pacifica cōuersacione duaz mlr̄ez uxoz duoz fratuz. q̄ p̄ multos annos sil̄ uixerāt et nulluz uerbū litigiosuz un qm̄ sibi dixerāt. de quib^o r̄nsūm ē bono anthonio ozati qd̄ nundū p̄nerat ad mensurā eaz. **Itē** in uic. pa. legit̄ de quodā qui cū esset incōgregacōe litigiosus & iracūdu dixit qd̄ dimissa cōgregacōe irz in solitudinem ubi null^o molestaret eum. nec ip̄ se irasceret cū alio. **Qd̄** cū fecisset irat^o fuit. et cepit cum potō suo litigare ita qd̄ illud fregit p̄ ira. **Qd̄** cum fecisset. ait ubiqz ē pūgna reuertar ad cōgregacōem ubi mozt^o iracūdie refrēnabo repūgnans ire.

Quarto p̄ irā relinq̄ iusticia. Sic scriptū

est **Iac. i.** Ira uiri iusticiā dei nō opatur. quia dum perturbata mens iudiciū sue rōnis exasperat. omne qd̄ furoz suggerit rectū putat. **Iō** sic docet. **Greg.** cum p̄ zelū aīmus mouet̄ curandū summope ē ne hec eadē ira que instrumētum uirtutis affuitur mēti dñetur ne q̄si domina p̄eat. s; quasi ancilla ad obsequiū parata a rōnis ego nō recedat. **Nā** quātumlibz ira ex zelo rectitudis surgat si imoderata mentē uicerit. rōni p̄tinē seruire cōtempnit. **Vñ** necesse ē ut aī omnia hic attēdat ne ira extra mētis dñium trāseat. s; in ulcōne p̄cī tēpus modūq; cōsiderās surgentē animi perturbacōem subtili p̄tractādo refrigat. aīōsitate reprimat & morē feruidos subeq̄tate disponat. ut eo fiat maior ultoz alien⁹ quo pl⁹ extitit uictoz su⁹ ne intempantē excitat⁹ ip̄o zelo rectitudis longe a rēitudine aberrēt. uñ bñ dicit̄. **Iob. xxxvi.** Nō te super ira ut aliquē opp̄mas. **Ibi Greg.** Omnis p̄ que necesse ē aliena uicia corrigi. pus debet semetip̄m intueri. nedum alioz culpas ulciscit̄. ip̄e ulciscēdi furoze superetur. plerūq; eī mentē si bo bētū iusticie ire imaritas uastat. et dum q̄si se uice zelo rectitudis. rabiez explet furozis. modūq; sepe trāsgredit̄. qz mēsurā iusticie nō frenat̄. nō aut̄ iam correctō deliquētis s; magis opp̄ssio sequit̄. si in ulcōne ira ultra q̄z culpa meret̄ extendit̄. **In** correpcōe q̄ppe uicōz in bēsse mēti debz iracūdia non p̄esse ut executōem iusticie non dñando p̄ueniat. s; famulādo subsequat̄. **Bñ** ergo dicit̄. **Non** te super ira ut aliquē opp̄mas qz uidelicet si is q̄ corrigere nitit̄ ira superetur. opp̄imit aīquam corrigat.

Quīto p̄ iram grā uite socialis amittitur. **Sic** scriptū est. **p̄. xxvii.** Graue ē saxū et hoznozola est harena. sed ira stulti utroq; ḡuioz & **p̄. xviii.** Sp̄m ad irascendū faciem quis poterit sustinere. **Iō** dicitur. **p̄. xxii.** Holi esse amic⁹ homini iracundo neq; ambules cum hoīe furioso ne forte discas semitas ei⁹ et sumas scādalum aīe tue. qz qui ex rōne nō se tēporat. necesse ē ut bestialit̄ solus uiuat. **De** ira mulieris specialit̄ dicit̄. **eccl. xxv.** Nō est caput neq; sup caput colubz. & nō est ira sup iraz mlieris. **Item** **p̄. xxi.** Meli⁹ est hītare ī terra deserta. qz cū muliere rixosa et iracunda. **Nec** mirū si iracundus grām uite socialis amittit. qz pacem et cōcordiā socialem destruit. **Sic** dicit̄. **p̄. xxviii.** Vir iracūduz puocat rixas. **Et** **xxvi.** Sicut carbonēs ad p̄unas & ligna ad ignem. sic hō iracūduz puocat rixas. **Et** **eccl. xxviii.** Scdm ligna silue sic ignis exardescit et h̄m uirtutem hoīs sic iracūdia illius erit. & h̄m substātiā suā exaltabit irā suā. **Hō** iracūduz intendit̄ litē. & uir p̄cōz cōturbat amicos. et ī medio pacem h̄itium imittit inimiciā. **Item** p̄ irā sp̄sancti splēdoz excluditur qz iuxta ueterē trāslacōnem scriptuz est. **ysa. lxvi.** **Sup** quez requecit sp̄s meus nisi super hūilem et quietū et tementē sermones meos. **Cū** hūilem d̄ret quietū. p̄tin⁹ adiunxit. **Si** er

go ira quietē menti subtrahit. suā sancto sp̄ritui habitacōem claudit. **Ite** p̄ irā aīa occidit̄. **Sic** scriptū ē. **Iob. v.** Virū stultū interficit iracūdia. **Ira** em̄ p̄ zelū sapiētes turbat. ira autē p̄ uiciū stultos trucidat. qz illa sub rōne restrin **Sic**. hec uero deuicte mēti dñatur.

Sexto h̄m irā quies mentis destruit. qz ira eoz hoīs dilacerat et corrodit. ut genimīa uipa rū corpus & latera m̄ris ubi aluntur. uermes corrodētes se & dilacerātes quos debēt excute re sinu suo ibi nutriē miser hō silis illi. o quo fabulose. **Dicit** petr⁹ alf. qd̄ cū inuenisset serpētē afflictuū & quasi mortuū p̄ frigore ei cōpallus eū in sinu suo posuit ut illū ibi fouerz qui calefact⁹ ibi incepit robur accipe & eū cingere strigere & mordere. **Cū** autē quereret hō cur hoc faceret. r̄ndit se non posse dimitte naturā suā. **Sic** ē de motib⁹ ire qz pungūt eoz ī quo fouent̄. **Sic** uermes lignū & tynea uestez qui tñ in eis & ex eis nascunt̄ & alit̄. **Iracūduz** em̄ uīdicat hostē suū de seip̄o dū cās odii in seip̄o abscondit quib⁹ affligit̄ corrosus ab h̄is hoste illelo iracūdi. q. sepeliūt se uiuos in infernū a uermib⁹ infernalib⁹ & imortalib⁹ corrodēdi. **ysa. ulc.** Vermis eoz nō mozietur. **Vermis** infernalis ē ira. rancoz. insania. quo ī cessant affligunt̄. **ysa. xiiii.** Sub te sternet̄ tynea et opimentū tuū erūt uermes. **In** uit. **pa. senex** quidā dixit. **Si** de scripturis uel re aliq̄ tecū cōtendere q̄s uoluerit. nō cōtendas cū eo si benedicat. cōsentias ei si maledicit. tu uide quō loq̄ris. hic seruās semp̄ requiem habebis. **Sequit̄.** **De** quacūq; cā si cōtencōnes obserua ueris. nullo mō requiē possidebis.

Septimo p̄ iram omnib⁹ malis adit⁹ apit̄ vñ sup illud. **p̄. xv.** Vir iracund⁹ puocat rixas dicit beda. **Omnīū** uiciorū ianua est iracūdia. q̄ clausa uirtutibus interi⁹ dabitur quies. & ea apta. ad omē facin⁹ armabit̄ aīm⁹. **p̄. xxviii.** Qui ē ad irascendū facilis erit ad p̄ctā p̄liuioz. **eccl. xvii.** ira et furoz utraq; execrabilia & uir p̄cōz oīnēs erit illoz. **i. p̄cōz.**

Octauo p̄ irā omne bonū succēdit̄. aufert em̄ homini bona sua t̄palia sp̄ualia & eterna. **p̄. xix.** Qui impacies est sustinebit dampnū. **Ira** ē. q. ignis subit⁹. qui subito occupans domum hoīs aufert ei se et sua omnia. **Iob. xxx.** Ignis ē usq; ad consūacōnez deuozās et omnia gmina eradicas. **Iō. iiii. c.** Vidi eos qui opant̄. miq̄itatez flante deo pisse et spū ize eius consumptos. **Iracūdiā** et odiū ferēs silis ē rāp̄no qui in radice fouet̄ ignē qui subito erumpēs p̄mo seip̄am post uicinas arbozes osumit. **Iō.** **Ira** ē subita animi tēpestas quo ad modū tēpestatis agros mentiū fertiles euerit & steriles facit & cultozes paupes dū p̄ eam subito irruentē amittūt laborē suū p̄eritū. **Ira** ignis est p̄mo nocēs rei in qua nascit̄ qm reb⁹ aliis. **Aug.** **Nemo** mal⁹ q̄ nō p̄mo sibi noceat. **Ira** cūduz p̄mo se succēdit̄ faciēns de se faculaz q̄ rem p̄ximi sui ledat. se uero succēdendo aīaz suā occidit. sic scriptū est. **Iob. v.** Virū stultū

interficiat iracundia ibi greg⁹. Ira p zelū sapien-
tes turbat. Ira p uiciū stultos trucidat.

Nono p irā hō uilis efficit. Mag⁹ uilitas ē
irasci uel ostendere cū fatuo. uel ifano uel egro
aut de talib⁹ uīdicare se uelle. talis aut est q̄ ti-
bi fecit iniuriā iniuste. Magna uilitas ē pug-
naē cū uilib⁹ psonis. & cū leprosis lozipedib⁹
et similib⁹ quoz pugnam abhorret nobilis
aimus ut inq̄namentū manus. Seneca. Qui-
busdā pcas a quib⁹ te uīdicare fastidias. a qui-
bus reducēda ē man⁹ tanqm̄ ab aīalib⁹ puis
q̄busdā; & inq̄nantib⁹. Lucanus refert qd̄ cū
q̄dāz uilis psona opponerz se iulio cesari ait il-
li cōtempnēs irasci oītra eam. dignū te cesaris
ira null⁹ honoz faciet pū. xx. Honoz ē homi-
ni q̄ sepat se a cōtencōib⁹. Ecōtra uilitas ē in-
q̄nare os tuuz cōtumeliis & cōuiciis & quāto
maioz ē psona q̄ irascit. tāto uili⁹ & sibi inde-
centi⁹ est irasci.

Decimo p iram aīa eterna morte punitur
Math. v. Omis q̄ irascit fratri suo &c. Tales
descendūt in infernū cū armis suis. sic dicit.
eze. xxx. q̄. s. armati odio & mala uoluntate
moriunt⁹. Sic dicit mgr̄. Iaco. de quodā comi-
te q̄ cum inūgeret & mozeretur diceret ei ab-
inūngēte pax tecū. cū habuisset guerzaz cum
quodā uicino suo. credidit qd̄ rogaret de pa-
ce faciēda cū eo. cū aut totis uirib⁹ reclama-
ret & cōtradiceret paci faciēde. i illa cōtradi-
ctōne spm̄ exalauit. & sic cū odio & ira arma-
tus malicia ad inferos descendit. Ad h̄ etiā fa-
cit qd̄ dicit. Math. xvii. de illo q̄ noluit dimit-
tere cōseruo suo p̄cepit rex eum detrudi in car-
cerem. &c. Et post subdit. Sic pater me⁹ cele-
stis faciet uobis nisi remiseritis. &c.

Quarta quinquagesima sciendū qd̄ multa sunt re-
media ad iracundiam mitigandam.
Primū remediū est cōsideracio scōz
documentoz q̄ iram dissuadent. ge. xxxv.
Ne irascimini in uia. Ro. xii. Omis amaritudo
& ira & indignacō tollat⁹ a uobis. Math.
xviii. Nō dico tibi septies dimittere. s; usq; ad
septuagesies septies. Eph. iii. Estote inuicem
benigni donantes inuicē. &c. **S**ecundum
remediū est cōsideracio lucri & mercedis
q̄z acquirūt qui p̄zopē deū tempat se uel dimit-
tit iram uel iniuriā. Math. v. Beati q̄ p̄secucō-
nem patiunt⁹ p̄pter iusticiā qm̄ ipoz ē regnū
celoz. Et post. Beati eritis cū uos oderit hōi-
nes &c. Et post. Gaudete & exultate qm̄ mer-
ces uestra copiosa ē in celis. Luc. vi. Dimitte
et dimittemini. date. s. ueīam. & dabit⁹ uobis
ueīa. grā & glōzia ad mercedem regni eterni
Ad hoc facit exēplum qd̄ legit⁹ i uīt pa. Abbas
iohes referebat qd̄ pacient ferre iniurias est
porta p̄ qm̄ intrat in regnū celoz. & suppo-
nebat h̄ exemplū. Cuiusdā p̄bi discipul⁹ pec-
cauit. & dum sibi indulgeri peteret dixit p̄s
Non indulgeo tibi nisi hiis trib⁹ annis porta
ueris. onus alioz. Qui cū h̄ fecisset. ait p̄s.
Nec adhuc indulgeo tibi nisi aliis trib⁹ ānis
mercedēz dederis hiis q̄ iniuriis & cōtumeliis

te affligēt. Qd̄ cū ille fecisset. remisit ei peccatū
tū p̄s & ait. Modo intra ciuitatē atheniēsiuz
ut addiscas ibi sapientiā. Quidā aut senex se-
debat in porta urbis q̄ omēs experiēdi tam i-
trātes impetebāt in cōuiciis. Qd̄ cum dco di-
scipulo faceret. ille dicit⁹ discipul⁹ q̄si gaudēs
risit. Cum aut senex cām quereret. r̄ndit disci-
pulus. Ego trib⁹ annis p̄cium dedi. p hoc qd̄
mō dat⁹ michi gratis. Tūc senex ait. Ingredere
ciuitatē. qm̄ dign⁹ es. Sic qui patient⁹ por-
tant onera alioz & iniurias. inueniunt remis-
sionē pctōz. & ingressū regni celoz. **I**bidez
alter senex. cū quis ei detraxisset aut cōuicia i-
tulisset. si erat uicin⁹ festinabat eū remunerare.
si longins manebat. ei munera mittebat.
cogitās qd̄ sic uenias grām & glōziā emebat.
Terciuū ē memoria finis. qz moztū iam p̄xi-
mus non cito inferre iniuriā. quūmo p̄pter af-
flictionē cozpis obliuiscit⁹ iniurias sibi factas
aut p̄pter timozē moztis faciliē remittit. Item
illi qui p̄xim⁹ est moztū nemo debet inferre i-
urias quin poti⁹ in tali articulo ē ei miserēn-
dum. dampnabilit⁹ em dur⁹ est q̄ laborātū in
extremis non cōpatit⁹ nec indulget. nemo enī
debet alii facere qz moztēs facere nō auderet.
nec alii debet facere qz moztētū nō faceret.

Quartū est facta uel exēpla scōz. p̄mo ua-
let exemplū dñi. i. pe. 2. Xps passus est p nob
uobis reliquens exemplū ut sequamini uesti-
gia ei⁹ &c. Et post. Qui cū malediceret non
maledicebat. cum patezet nō cōminabat &c.
Qui ait. Luc. xxiii. Pat⁹ dimitte illis qz nesci-
unt quid faciūt. Itē exēplum beati step̄bi. acē.
vii. Ne statuas ill⁹ hoc pctm̄. Itē exēplū bte u;
ginis de qua legit⁹ qd̄ aliq̄d signūz iracūdie
uel uerbū nō dixerit cōtra filii sui crucifixōis
de qua inter alias mirificas uirtutes q̄s de ea
scribit beatus ignacius martir ait in epla qua-
elām. Quidā nobis referūt mariā esse oīm ḡ-
ciāz plenā & oīm uirturū fecūdam. Et post
alia. Iniuriantib⁹ sibi est grata et molesta leta-
tur. &c. Item exēplum beatoruz aplōz. acē. v.
Ibāt apli gaudētes a cōspectu cōciliū qm̄ dig-
ni habiti sunt p noīe ihu cōtumeliā pati. Itēz
in tripeita hysē. xi. li. Cum quidā q̄reret a the-
odosio iunioze piūssimo impatoze quō h̄ erat
qd̄ sic p̄ziās iniurias sustiebat & ledentes se
nō occidebat. ait. Veinā moztuos possē⁹ ad
uitā reuocare. nō est magnū occidere uiuen-
tes qd̄ possunt facere minuta alia ut serpētes
s; magnū est & soli deo possibile moztuos per-
pētentiā resuscitare. **Q**uintū remediū
est diuini iudicii cōsideracō de quo Math. v.
Om̄s qui irascit fratri suo reus ē iudicō. ecē.
xviii. Memēto timozis altissimi & non irasce-
ris. Qui recozdat seueritatis diuine cōtra il-
los q̄ seruāt iram et nolūt dimitte p̄ districtuz
iudiciū moztent⁹. Item in uīt. pa. quidā ex fra-
trib⁹ passus iniurias ab aliis uēit ad abbatem
sylvom. exponēs iniurias nec uolens dimittere
quin se uīdicaret. tunc senex surgēs ozauit di-
cens. Dñe nō est uobis necessariū ut p nobis

sis sollicitus quoniam nos ipsi & uolumus & possimus nos uindicare ad quod uerbum ille frater copunctus cecidit ad pedes eius promittens se de cetero non uindicare. Legitur li. 1. triprite hys. quod in concilio niceno constantinus magnus accusationes factas per quimonius non admisit. sed cartas eorum congregans in ignem proiecit. monens episcopos & uiros ecclesiasticos quod aduincere recociliarentur dicentes. si has iniurias uindicaremus iam locum diuina iudicia non haberent. **Sextum** est consideratio miserie & piculi in quo sumus dampnati capitali scilicet in mari piculissimo & tempestuosissimo ubi nauigamus in nauis profozata et fracta et uero fragilitate in tpe tempestatis & pyratis imminente piculo festinant omnes iniurias remittere. **Lupus** uidens se captum per escam & in pedicam cecidisse deponit feritatem nec tangit ouem. sic nos capti & detenti a pedica miserie quibus dominus aggregauit super nos debemus mansuescere. ps. **Conuersus** sum in erupna mea &c. **Septimum** peccata propria. scilicet cum consideramus quod plus forsitan offendimus alios uel deus quam alius nos & quod peccata nostra sunt grauiora quam proximi. & necessarium est quod deus remittat ea nobis. quod aliter non dimittat nisi dimittamus aliis. ecci. xxviii. **Remitte** proximo tuo nocenti te & tunc deprecanti tibi peccata soluentur. &c. **Multa** ad hoc. **Matth. vi.** si dimiseritis &c. **Si** autem non dimiseritis hominibus. nec pater uester celestis dimittet uobis. **Quod** patet per seruum a quo rex repetiuit dimissus debitor. **Hoc** bene cogitabat iohannes elarius. in cuius uita legitur. quod cum precepisset dari cuidam elam et ille uituparet eum quod non dederat ei quantum uolebat. quidam deseruis suis ait. **Domine** nonne audis quomodo iste te blasphemauit. copescuit se nec uoluit se uindicare dicens. **Non** uis ut deus dimittat michi peccata mea qui tota die blasphemus deum meum. & blasphemari se aperuit pecunie sacculum ut acciperet amplius. **Item** debemus considerare quod mala que nobis eueiunt propter peccata nostra nobis infliguntur & ille qui infert iudex dei est de nostris maleficiis. **Sicut** dicebat dauid de semetipso ut miseretur ei sibi maledicere sciens quod hoc eueiebat ei propter peccata sua. et paciencia iniuriarum misericordia dei puocat. **Augustinus.** **Vnusquisque** quod talem indulgentiam accepturus est a deo quale ipse dedit proximo. glo. super premissum uerbum ecci. xxvii. **Indignum** est illi deum esse propiciu qui crudelis est ad proximum suum. sibi glo. **Frustra** per seipsum quis orat. quod fratri suo debitam caritatem negat. **Reg. iiii.** de oleo multiplicato mulier soluit debitum suum. ampliata & multiplicata misericordia est remittere & orare pro inferentibus iniuriam. **Gregorius.** **Quid** est quod moyses & helyas in postulacione aliis preferunt. nisi quod isti tamen in serie ueteris testamenti pro inimicis orasse leguntur. **Moyes** a populo lapidibus impetitur. & pro lapidantibus fecit. alter ex principatu eiciebat & ait. absit a me ut celsum orare pro uobis. **Item** in uita. pa. cum iniuria esset illata cuidam fratri ait. **Pone** in cogitacione tua quod frater tuus non potest iniuriari tibi. sed peccata tua & semper debes dicere quod peccata

tua hec tibi fecerunt. **Octauum** est quod quod tibi fecerit iniuriam iam forte penitet. & magis forte torquetur quod fecit. quam tu cui facta est iniuria. uel si non penitet cito peitebit ut paulus de nece stephili. luc. xvi. **Si** penitentiam egerit frater tuus dimittite illi &c. **Nonum** remedium est considerare mala que ira facit. mala. scilicet que infert & bona que aufert de quibus satis super dictum est. **Decimum** est considerare quod mendicium facit ira hominem. quod ira aufert ei sapienciam. seipsum. deum. & proximum. puer. xviii. **Qui** impacienter sustinebit dampnum. scilicet quod est in amissione predictorum. **Undecimum** est considerare quam stultum sit irasci quod super omnium est non enim est iracundus solum stultus sed insanus quod in odium alterius se suo gladio impetit uindicat cum de seipso & ad similitudinem lunatici sepe picit in ignem. sepe in aquam. **Matth. xxvii.** **Grave** saxum & honozosa barena sed ira stulti utraque grauior. **Omnia** enim fere grauamur que infert unus alteri ex ira procedunt. **Duodecimum** est considerare quod iniquum est iracundus quod patet in se. quod contra aduersarium suum in causa sua uult esse actor & iudex. **Secundum** est quod uult se uindicare pendente pemptoria iudicii. **Tercium** est quod ipse seipsum qui plus deliquit animam suam occidendo quam alius impunitum uult reliquere. **Quartum** quod non reddit iniuriati pacienciam quod debet ei ut alius sibi innocentiam. **Quinto** quod cum iusticia ex iudicio debeat procedere ex iniquitate uult eam elicere. **Sexto** quod deo iniuste iudicium suum auferte uult. **Tredecimum** est quod non prosequitur iniuriam illatam signum est magne perfectonis. & perfectus. **In** uita. pa. **Cum** quidam frater pateret iniuriam ab aliis & iridere curabat dicens. **Isti** sunt qui occasione nobis presentant ad perfectum nostrum & perfectionem qui autem beatificant nos ipsi nos decipiunt. **Item** ibidem quidam frater requisitum senem dicebat. **dic** michi unam rem que custodiam et saluem per ipsam. **Rudit** ei senex **Iniuriari** & affici conuiciis & portare & tacere magna res est habet & super alia mandata. **Decimumquartum** est considerare quod uincere iram suam facit nobilissimum uictorem. **Vnde.** **Nobile** uicendi genus est paciencia. uincit qui patitur. si uis uicere discite pati. **Per** hac beati martires uicerunt. uincunt mundi seueritatem & maliciam de quibus canit. **Hic** pro te furias. &c. **Cedunt** gladiis more bidentium. non murmur resonat nec querimonia. **Sed** corde tacito mens bene conscia conseruat pacienciam. **In** uita. pa. dixit abbas machari. **Ille** est monachus qui se in omnibus uicit. **Nam** si alium argues ad iracundiam moueat propriam passionem implet. neque enim ut alium saluet se perdere debet. ergo uicit se paciens. **Item** cum quidam alexandrus magnus offendisset nec percipere alicuius posset recociliari sibi tamen aristotiles sic sedauit eum dicebat. **O** rex nobilis documentum docebo te ceteris utilius si feceris. **Quo** rudente. presto suum ait. **Quis** est qui superauit omnia mundi regna & reges. **Certe** nobile cor tuum & strenuum. **Sed** maiorem uictoriam hodie acquiris ceteris si uicas animum tuum qui tibi dicit

quod nō remittas iniuriā. ip̄m dico alium uic-
torem. qui si te uiceris nō es uictor s; uict⁹
ad q̄ uerba placat⁹ est. p̄. xvi. Qui dñat ani-
mo fortior est ppugnatoze urbiū. Item nō so-
lum uincit paciēs mundū. seip̄m. s; etiam ad-
uersarios hoīes. Sicut p̄t̄ p̄ exemplū sup̄apo-
sitū de sacerdote ydoloꝝ. Item uicit etiam de-
mones. In uic. pa. Requisitus a quodā fratre
abbas ysaac quare demones ita timerēt eum.
r̄ndit. Ex quo fact⁹ sum monach⁹ statī ap̄d
me decreui ut iracundia mea foras gutē meū
non p̄cedēt. In collocucōib⁹. pa. xii. li. d̄. qd̄
cum quidā senex uite p̄batissime quēdam ser-
monē dūz ex ira & p̄sumpcōne cōtra beatū
machariū p̄tulisset. tradit⁹ neq̄lissimo demoni
hūanas egestiones p̄ os emittebat. q̄ leui uer-
bo sancti expulsus ē. Item quidāz f̄rat̄ uidens
abbatem achillem sanguinē expuentē requisi-
uit ab eo unde h̄ esset. qui ait. Sermo erat fra-
tris q̄ me cōtristauerat. s; repugnaui ut nichil
ei dicerē & petiuit a dño ut tolleret a me & fa-
ctus est sanguis in ore meo. & expui illū et re-
quieui. s; & ip̄am tristitiā & sermonē ip̄m ob-
litus sum. **D**ecimūquintū fugat h̄c hūmī-
lis r̄nsio. p̄. xv. R̄nsio mollis frangit iram.
Hoc patet p̄ exempla añposita de sene inuido
uel de sacerdote ydoloꝝ cōuerso. Item in uic.
pa. dum abbas ioh̄es inter fratres sederet. &
singuli eum de suis cogitacōib⁹ inquirerēt. at-
q; ille om̄ib⁹ r̄nsio daret. qd̄dam senex muir-
dia ductus dixit ei. Sic est hic ioh̄es quod ama-
lier mētrix orn̄at semetip̄am ut ōgreget ama-
tozes. R̄ndit ioh̄es. Verum dicis. & h̄ tibi de⁹
reuelauit. Et ille itez. qz uas tuū ueneno ple-
nū est. Et ioh̄es. Verū dicis abba. & si hec di-
cis qz ea q̄ defozis sunt tñ uides. qd̄ d̄res si ea
q̄ demtus sunt uideres. tūc plus haberes dice-
re. & ali⁹ qualis sum & ego defozis. sic sum ō
mtus. Dicit quod cū quidā ep̄us iracūndus. q.
furiosus cōsueuisset loqui. quidā eius clericus
contempauit iram suā p̄ hunc modū. Dñe tu
scis qz famuli tui sum⁹ & uoluntatē tuā pati
facere semp sumus. Effūde ergo iram tuā in
gentes q̄ te nō nouerūt & in regna q̄ nomen
tuū nō muocauerūt. &c. **D**ecimūsextu⁹ ē
amor & beneficia p̄ iniuriis exhibita. Vnde
Mat̄. v. Diligite inimicos uestros. & bñfaci-
te h̄is qui oderunt uos. Apl̄s ro. xii. Silr. p̄.
xxvi. Si esurierit inimicus tu⁹ ciba illū. si si-
tit potū da illi. h̄ faciens cōgeres carbones igni-
nis sup̄ caput ei⁹. s. bñficia amozis q̄ eū inflā-
mabūt in amozē tuū ut pugnes p̄ cōtraria. qz
cōtraria contrariis ip̄ugnātur uincunt & cu-
zantur. vnde seq̄tur. Vince in bono malū. In-
uitis. **P**. dicebat abbas poem̄. malicia nūquā
exuperis. Sed si quis tibi malū intulerit. tu p̄
bonitatē uince maliciā. Item in uic. pa. abbas
muti⁹ edificauit cellam ī quodā loco ubi erat
quidā fr̄at̄ qui mor⁹ inuidia hēbat irā cōtra
eū sepe litigādo q̄ declinās iram iuit ad alium
locū sibi edificās habitaculū. Quod audietes
aliū adduxerūt secū illū fr̄e ad dictū abbatem

ut illos recōciliaret. s; aliquātulū longe dimi-
serūt dictū fr̄em & melotas suas. cūq; pulsan-
tib⁹ aperuisset fenestrā cellule rogātes ut re-
diret ad locū p̄iozē & querētū ubi essent melo-
te audies qd̄ p̄pe cum illo fr̄e dimississent eas
uoluit ap̄ire. s; p̄ gaudio fregit hostium cū se-
curi & occurrit cū eis dicto fr̄i & p̄mo p̄niam
egit ueiā petēs & amplexās eū introduxit ī
cellā suā & p̄ tres dies eos secū refecit. licz non
ōsueuisset ieiuniū soluere & rediit cū eis. Itēz
ibidem abbas agathon dicebat nūq; dozmiui
licē h̄ns. qm̄ si aliquis mecū hūit non dozmiui
usq; quo eū michi recōciliaui. Itē interogat⁹
senex qd̄ esset maiorē caritatē nemo h; &c. r̄n-
dit. Si quis audit uerbū malū a pximo suo et
nō r̄ndet s; uincit aīm suū. sic aīam suā ponit
p̄ amicis suis. Item in uita ioh̄is elarii legitur
qd̄ cum quidā iniuriā intulisset cuidāz nepoti
suo & ip̄e uerit ad auiculū suū flens et ōque-
rens sedauit eū scūs dicēs qd̄ talem uictam
faceret de eo qd̄ tota alexādzia miraret. post;
qm̄ aut̄ dict⁹ nepos fuit sedatus uocauit di-
ctū nepotē & eū qui iniuriā intulerat cozā po-
pulo alexādzie q̄rens ab eo quantū debebat ei
censum. q̄ dixit quātitatē. & ego talem uindī-
ctam de te facio qd̄ totū censū tibi remitto p̄
eo qd̄ intulisti nepoti meo q̄ degnauit a me.
et uocato dicto nepote dixit ei. q̄ nō esset ne-
pos suus nisi eēt nepos mētis sicut carnis. ut
sicut ip̄e illatas iniurias feret. **D**ecimūsep-
timū remediū qd̄ tempat iram ē uirilis mens
q̄n homo cogitat se uirū. & qd̄ est hō aīal mā-
suetum natura repellere d; uiriliter ferinas &
crudeles uolūtates & eis uirilit̄ dñari. p̄. xvi
Melior ē paciens uiro forti. & q̄ dñatur aīmo
ppugnatoze urbiū. Lusand. p̄hs interogat⁹
cur barbā magnā libent̄ portaret. r̄ndit ut fre-
quent̄ eam tāgens. me uirū memineri. & uiri-
lit̄ agam. Socrates. Si uirilē agis p̄sone tibi
auctoritatē dabis. uiri boni est nescire nel pa-
ti iniuriā. pati dicit. i. paciēdo frāgi ab iniuria
Item seneca. Si magnanim⁹ fueris nūqm̄ iu-
dicabis tibi fieri iniuriā de inimico dicēs. non
nocuit michi licet aīm nocēdi habuit. si fuerit
in tua p̄ate uindictā putabis iudicare potuisti.
se. scito honestū esse & maius gen⁹ uindictē
ignoscere. **D**ecimūoctauū. qd̄ debet ualere
ad remittendū iram uel odiū est efficacia ozō-
nis & maxie dñice. Qui em̄ uult ut ei⁹ exau-
diat̄ ozō debet leuare puras man⁹ ī celū sine
ira & disceptacōne. i. thi. 2. eccl̄i. xviii. Remitte
pxio nocētū te et tūc deprecanti tibi soluent̄ pec-
cata tua &c. Multa aliē nō soluūt s; potius so-
luta replicant. Mat̄. xviii. Iussit dñs seruū
qui nolebat dimitte oseruo ī carcerē mitti. ad
h̄ aut̄ maxie facit ozō dñica. qm̄ uidet̄ dicere
ōtra se qui nō remittit rancozē. tñ hanc p̄ di-
cere quilibz in p̄sone eccl̄e. uel intendēs eā dice-
re ut de⁹ omnē iram a corde suo r̄moueat. In
uita ioh̄is elarii dicit̄ qd̄ cum rogass; quēdam
p̄cipem ut rancozē dimitterz nec posset indu-
ei ad h̄ cum in eccl̄ia uellet dicē ozōem dñicam

fecit eū uocari ad se rogans ut eā secum dret. Cum aut dixisset usqz ibi. dmitte nobis debita nostra. ait scūs. uide ne quid ultra audeas dicere. Tūc adūrens dicit p̄iceps uim uerborū p̄strat et opuntē ueiā petiit. & iniuriā remisit. **D**ecimūnonū est cōsideracō immē se pietatis **Matth. v.** Diligite inimicos uos & bñfacite hiis qui oderūt uos. De hac materia satis habet sup̄ **Uicesimū** est sacra mēsa faceri altaris & eukaristia sacra q̄ est eibz caroꝝ. qz cibum non possunt percipere nisi qui sunt in mutua caritate. **cantico. v.** Comedite amici & bibite & mebziamini karissimi. **Matth. v.** Si offers munus tuum ad altare &c. Et p̄ **Vade** prius recōciliari fratri tuo. **b.** Nunqz contingat michi accedere turbato corde ad p̄ris sacrificiū nec t̄gere sacrificiū p̄ qd̄ xp̄us sibi mundū recōciliauit. **Di. ii.**

Quarta sexu cōsiderandū est de filiabz ire. Eius autem filie sunt **Indignacō. Mentis tu moꝝ. Impaciētia. Clamoꝝ. Litigiū. Contumelia. Maledictō. Blasphēia. Rixā. Crudelitas. Seuicia. Bellū. Homicidiū.** Ira nāqz potest cōsiderari tripliciter. **V**no mō put solū existit in corde. & sic ex ira nascunt̄ duo uicia. **V**nū quid ex parte eiꝝ q̄ ira qz irascit̄. quē reputat̄ idignū ut tale qd̄ sibi p̄sumpserit facit. et sic ē indignacō. **A**liud aut̄ est uiciū ex parte ipsius q̄ irascit̄. inq̄tum seꝝ excogitat diuersas uias uindcē. & sic ē tumor moꝝ mētis. **A**lio mō cōsiderat̄ ira h̄m qd̄ est in ore. & sic ex ip̄a oritur multiplex inordiacio. **V**na quidē ex p̄nitate contradicēdi p̄sone loquēti. et sic ē h̄s uel litigiū. **A**lia est h̄m qd̄ hō ex ofusa locucōne iram suā & omocōem animi sui demonstrat. & sic ē clamoꝝ. **A**lia ē inordiacio h̄m qd̄ homo p̄sumpit in uerba iniuriōsa. **E**t si sint uerba oē deū. sic ē blasphēia. **S**i aut̄ oētra p̄xim. aut p̄ferunt̄ impp̄rādo malum & sic ē contumelia. **A**ut impp̄cādo malū. & sic ē maledictō. **T**ercio mō cōsiderari p̄t ira h̄m qd̄ puenit uel p̄cedit usqz in factū. & sic ex ip̄a oriunt̄ uiciā uicia sup̄dicta. quoz d̄ria patebit de singulis p̄sequēdo.

Prima ergo filia ire ē indignacō de qua sciendū ē quod. **b.** eam cōnumerat̄ in gradibz sup̄bie in libro de. **xii. ḡdibz** hūilitatis. **ḡg. uero. xxxi. moꝝ.** poit̄ eam in filiis ire. nam ex inordiacio amoꝝe pp̄rie excellentie p̄uet̄ qd̄ hō impacient̄ & dure fert si aliꝝ contra suā excellentiā uel reuerentiā audeat attēptare. **iō. b.** poit̄ eā inter gradus sup̄bie. **Q**uia uero talis indignacō ex cordis omocōe procedit exprop̄quozī & imediācōzi cā. **iō. ḡg. rōnabiliter** eam poit̄ inter filias ire. De indignacōne sufficiat qd̄ dictum est sup̄ cum de gradibz sup̄bie ageretur.

Secunda filia ire ē tumor mētis. **S**ciendū est aut̄ qd̄ tumor mētis p̄t cōsiderari dupliciter. **V**no mō h̄m qd̄ homo magnū se reputas dicit̄ h̄re magnū & inflatū spiritū sic dicit̄ **Aug.** exponēs illud **Beati paupes sp̄i**

ritu. **P**aupes inquit sp̄i dicunt̄ huiles nō habentes inflatē sp̄m. &c. **Vn̄ deut. iiii.** **T**umētes sup̄bia ascēdistis in montē &c. **E**t **hef. xvi.** **T**antū arzoꝝtie sue tumoze sublat̄ ē. **s. amā** ut nos regno puare uideret̄. **A**lio mō cōsideratur tumor h̄m qd̄ homo turbat̄ iram suā ruinat̄ in corde suo & uias diuersas excogitat. quibz se uindicare possit & talibz cogitacōibus anim suū replet h̄m illud **Iob. xv.** **N**ūquid sapiēs replebit ardoꝝe stomachū suū. **Vn̄ Iud. viii.** **R**equieuit sp̄s eoꝝ quo tumebāt cōtra eum scz gedeonem.

Tercia filia ire ē impacia. qn̄ scz hō uirtutē paciē sancte p̄dens nichil tolerare p̄t. & impaciam in corde accipiens nō p̄t eam interiꝝ occultare. **H**ec impacie uiciū multa nobis ostendunt eē uitandū. **P**rimo qz p̄ impaciam fatuitas hoīs foras erūpit. ut qui p̄tius eē sapiēs putabat̄. ex oñsis signis impacie fatū demōstret̄. **Vn̄. ḡg.** **Q**ualis quisqz ap̄ se lateat. illata otumelia p̄bat̄. **Iō dicit̄. puer. xiiii.** **Q**ui sp̄aciēs est exaltat̄ stulticiā suā. **S**ecūdo p̄ impaciam nō solū in signa uel uerba uerū etiā in opa fatuitatis p̄sumpit. **S**ic ait sapiēs p̄. **xiiii.** **I**mpaciēs opabit̄ stulticiā. **T**urbat̄ em̄ per impaciam multa facit que nullo mō faceret serenat̄. **T**ercō p̄ impaciam dāpnificat̄ sp̄ualiter qz tāta bona p̄dit p̄ impaciaz quāta mereri potuit p̄ paciā. **D**e quibz req̄re mltā sup̄. de paciā. **Iō dicit̄. p̄. xix.** **Q**ui impacies est sustinebit dampnū. **Q**uarto p̄ impacientia hō dampnat̄ eternalit̄ & etiā interdū affligit̄ t̄paliē & punit̄. **S**ic dicit̄. **Iudith. viii.** **I**lli q̄ temptacōnes nō susceperūt eum timoze dñi & impaciam suā & impzoꝝiū murmuracōnis sue oētra dñm p̄ulerūt exterminati sunt ab exterminatoꝝe & a serpētibz pierunt.

Quarta filia ire ē clamoꝝ qn̄ scz ex aīo p̄ turbato p̄cipit hō in uocē ofusaz et clamoriam. **S**ic ait. **ḡg. v. moꝝ.** **I**re sue sti mul accentum coz palpitāt cozp̄ tremit̄ lingua se p̄pedit. facies ignescit. exaspant̄ oculi & neq̄m recognoscūt̄ notū. oꝝe quidē clamozes format̄ s̄ sens̄ quid loquat̄ ignozat̄. **I**deo dicit̄ apl̄s **eph. iiii.** **O**m̄is clamoꝝ tollat̄ a uobis.

Quinta filia ire ē litigiū sciendū ē aut̄ qd̄ litigiū existit in uerb̄ h̄m qd̄ aliq̄s ubis alteriꝝ oētradicit̄. **Vn̄ p̄b. iiii. et b.** dicit̄ qd̄ illi qui oētrarianē ad oīa causa eiꝝ qd̄ ē coneristare. neqz qzcumqz curantes discoli & litigiosi uocant̄. **E**t **p̄. xxvi. dicit̄.** **V**ir iracūduš incendit̄ litem.

Sexta filia ire ē seiācio discōrdie. de qua dicit̄ **p̄. vi.** **S**ex sūt q̄ odit̄ dñs. & septimū detestat̄ aīa eiꝝ. **O**culos sublimes &c. **S**equit̄ et eū qui seiā inē fr̄es discōrdias. istū septio loco poit̄ tanq̄m magis exofū deo inter ceteros p̄coꝝes. **N**ec mirū. qz tales tunīcam xp̄i incōsulit̄ nitunt̄ diuidē qm̄ dñs idīuisam uoluit remanē. **P**er hāc tunīcā significat̄ caritas in q̄ & p̄ qm̄ unitas ecclē oēseruatur **A**d qm̄ hoztat̄ apl̄s **eph. iiii.** **S**ollitici seruare

unitatē spūs in uinculo pacis. Tales sunt rē
strarii xpo. qz xps uelit ut dispfos ogregaret
in unū. Io. xi. ps. dispfos isrlis ogregabit. De
dyabolo aut ul' de impio mēbro ei' dicit. Io.
x. Lup' rapit et dispgit. Et nota qd sic nichil
magis nocet hūano corpi qz o tinuitatis ei' di
uisio. sic nichil magis nocz corpi xpi mistico.
i. ecce qz diuisio unitatis. Ex uno uerbo qd di
cit ille discordie seiatoz ozit' tāta dissensio qd
destruūtur interdū ciuitates & castra. dissipā
tur bona. hoies occidū. capitales iimiciē sū
sequunt. pessimū est hoc semē ex cui' unico g
no tam pestifera messis exurgit.

DE CONTUMELIA. DISTINCTIO III.

Sep̄tia filia ire est contumelia. P̄tio ergo
uidendū ē qd sit contumelia. et q̄ sit d̄ria
inter contumeliā ouiciū & imp̄p̄iū. Se
cūdo utrū om̄is cōtumelia sit p̄ctm̄ mortale.
Tercio utrū hō debeat illatas sibi cōtumelias
sustinere.

Quarta p̄mū sciendū qd contumelia impo
tat debonozacōnem alicui'. Contingit
aut̄ aliq̄e debonozacōe dupliciter. Vno
mō quādo p̄iuat eū aliqua dignitate uel ex
cellētia p̄ quā hēbat honozē. & hoc fit p̄ peccas
ta factoz sic infra patebit. Alio mō qn̄ deduc
cit q̄s in noticiā sui uel alioz id qd est contra
ei' honozē. & h̄ p̄p̄ie p̄inet ad contumeliā. qd
quidē fit p̄ aliqua signa. Sic aut̄ ait Au' .2. de
doc. xp̄ia. Verba int̄ signa optinēt significādi
p̄cipatū. et iō contumelia p̄p̄ie loquēdo ōsistit
in ūbis. Vñ dicit ysid. li. ethy. qd contumeliosus
dicit̄ aliq̄s qn̄ p̄nus & uelox ē & tumet uerb
miurie. qz tñ p̄ aliq̄ facta qn̄qz significat̄ aliqd
q̄ in hoc qd significant optinēt uim uerboz sig
nificantū. Inde ē quod contumelia extēso noie
aliquociēs ē in factis. Vñ sup̄ illud. Ro. i. Cō
tumeliosos sup̄bos &c. dicit glo. Cōtumeliosi
sunt qui dictis uel factis ōtuelias & turpia in
ferūt. Silr̄ ouiciū et imp̄p̄iū impozāt deho
noracōem i uerbis s; d̄rnter. qz cū p̄ hec om̄ia
intēdat q̄s representare defectū alteri' in detri
mentū honozis ei'. Hmōi autē defect' p̄ esse

triplex scz culpe uel pene uel m̄ozacōnis. p̄ cō
uiciū ergo representat̄ defect' culpe ul' pene. qz
uiciū solet dici nō solum defect' aie s; etiam
corpis. Vñ si q̄s iniuriose dicat alicui ip̄m ēē
claudū cecū ul' aliqd hmōi ad deformitatē ul'
defectū corpis p̄tines ouiciū dicit. s; nō ōtueli
am. Si autē dicat ip̄m ēē furē. mendacē uel ali
qd aliud culpabile nō solū ouiciū dicit s; etiaz
contumeliā. et sic patz qd contumelia ōsistit in uer
bis representantib' defectū culpe in detrimen
tū honozis alteri' p̄lati. ouiciū uero cōsistit
tam in uerbis representantib' defectū culpabile
qm̄ penalē. Qn̄qz etiā representat aliq̄s defectū
m̄ozacōnis siue indigētie. q̄ etiā derogat ho
nozi qz. umqz excellētiā ōsequēti. & hoc fit
per uerbū imp̄p̄ii. quod p̄p̄ie fit qn̄ aliq̄s i
iuriose reducit ad memoziā alterius b̄ficiū
uel auxiliū quod ei ōtulit nēcitatem uel indi
gentiā paciēti. Vñ dicit. eccl. xx. Dat' insipie
tis non erit tibi utilis. exigua dabit et m̄ta i
p̄perabit. Et. Iac. i. De' dat om̄ib' affluent et
nō imp̄opat. Istud uiciū dissuadet sapiēs eccl.
xxxi. Verba imp̄p̄ii nō dicas. Et. xviii. Hō
afuet' in uerbis imp̄p̄operiū om̄ib' dieb' uir
te sue nō erudiet. Et sic p̄z d̄ria istoz. tñ quā
doqz vnū p̄ alio poni solet.

Quarta h̄m scz utrū om̄is contumelia sit pec
catū mortale sciendū quod ūta in quā
tum sunt quidaz soni nō sunt i nocu
mentū alicui' nisi forte p̄ accūs. grauādo scz
auditū. puta cū aliq̄s nimis clamose loq̄t. S;
mquantū sunt signa significātia aliqd in noticiā
alioz possunt m̄ta dampna inferre. mē
q̄ unū est detrimentū honozis uel reuerētie q̄
illi cui inferē contumelia ēē ab aliis exhibenda
et iō tanto maior ē contumelia. quāto eozā plu
rib' uel maiorib' p̄sonis p̄ferē. Hmōi autē ū
boz significacō ex intēiozi p̄ferentis affectu p̄
cedit. & iō in p̄cis uerboz maxie cōsiderandū
uideē ex quo affēu quis p̄ferat illa uerba. Cū
ergo ouiciū uel contumelia de sui rōne impozēt
q̄zdam debonozacōem si p̄ferētis intēcō feras
tur ad hoc qd p̄ uerba sua auferat alicui' ho
noze. h̄ p̄p̄ie & p̄ se est dicē ouiciū uel contume
liā. et h̄ est peccatū mortale nō min' ḡue qm̄
furtū uel rapia qz nō min' amat hō honozes
sui qz rem possessam. Si uero uerbū ouiciū uel
contumelie dicat aliq̄s nō aīo debonozādi. s; for
te uel p̄p̄ie cor̄p̄cōem. uel p̄pter aliqd hmōi
nō est ouiciū uel ōtuelia formalit' & p̄ se. s; per
accūs & q̄si materialit' inquit dicit id qd p̄
ēē ouiciū uel cōtumelia. Vñ h̄ potest eē qn̄qz
ueiale p̄ctm̄ & qn̄qz absqz om̄i p̄ctō. i quo ne
cessaria ē discreō & cautela ut hō modēate ta
lib' uerbis utat. qz possit eē ita ḡue ouiciū
qd p̄ incautelā p̄latū. auferet honozē illi' cō
tra quē p̄ferē. & tūc poss; peccatū mortalit' eci
am si nō intēderet debonozacōem illius. sicut
si aliq̄s incaute aliū ex ludo p̄ciēs grauit' le
dat culpa nō carz. Qd autē sine p̄ctō possit ali
quis p̄ferre ouiciū patz. qz & domm' Luc.
ulē. dixit discipulis. O stulti & tardi corde ad

credendū. Et apłus ad gal. iiii. Om̄sensati galathe. &c. Vnde indubitanter sic licitū est aliā quē causa disciplīe uel correpcōis uerbēae uel dāpnificare in reb⁹. sic etiā et cā discipline potest aliq̄s aliū corrigēdo aliq̄d uerbū otumeliosum ei dīe. Sicut dñs discipulos uocauit stultos et apłs galathas insensatos. tñ sic Aug⁹. dicit in li. de sermone dñi in mōte. raro & ex magna nccitate obiurgacōes sunt pferēde in quib⁹ nō nobis. s; ut dño seruiatur mstem⁹. Preterea. pbs. iiii. et h. dicit. eutrapeliā q̄zdam ēē uirtutē ad qm̄ p̄tinet bñ ouiciari. dicēdo s; aliq̄d leue ouiciū nō ad dehonozacōem uel ad ostristacōem illi⁹ in quē pferē. s; magis cā delectacōis & ioci. hoc em̄ p̄ esse sine pctō. si de bite circūstantie obseruent. Si uero aliq̄s non formidet ostristare eū in quē pferit hmōi iocosum ouiciūz dummō risum excitet audiētib⁹ h est uiciōsū. sic ibidē dicit. Est ergo ouiciū ul otumelia ueiale pctm̄ si sit leue ouiciū non mlem̄ hoīem dehonozat. & pferat ex ai leuitate. uel ex leui ira sine firmo pposito aliq̄z dehonozat. puta qñ m̄tendit q̄s aliū p huiusmōi uerbū leuē contristare.

Quia terciū s; utrū debeat hō illatas sibi otumelias sustinē. Sciendū qd̄ sicut paciētia nccia est in hiis q̄ cōtra nos fiunt. ita etiā in hiis q̄ cōtra nos dñr. Precepta autē paciē in hiis q̄ cōtra nos fiūt sunt in pparacone aīe hñda. sic Aug⁹ in li. de sermone dñi in mōte expoī illud pceptū dñi. Si q̄s p̄cussērit te in una maxilla. p̄be ei & aliā. Ut s; hō patus sit h facē si op⁹ fuerit. nō tñ h semp tenē facē actu. qz nec ip̄e dñs h fecit. S; cū suffepisset alapā. rñdit. Quid me cedis. ut habet lo. xiiii. & iō etiā circa uerba otumeliosa q̄ cōtra nos dicunt. ē idem m̄telligendum. Tenemur ei hñe aīm patum ad cōtuelias tolerādas si expediēs fuerit. qñqz tñ oportet ut otumeliam repellam⁹. maxie ppter duo. Primo quidē ppter bonū ei⁹ q̄ otumeliā infert. ut uidelicet ei⁹ audacia rep̄mat. et de cetero talia nō atēptet. h̄m illud p̄. xxvi. Rñde stulto iuxta stulticiāz suam ne sibi sapiēs uideat. Alio mō ppter bonū mltōz quoz pfect⁹ impedit per cōtumelias nob̄ illatas. Vñ. gg. dicit sup eze. omel. ix. Nii quoz uita in exēplo imitacōis est poita. deberēt si possēt detrahētūz sibi ūba cōpescere ne eoz p̄dicacōem nō audiāt qui audire poterāt & in p̄uis moib⁹ remanentes bñ uiuē cōtempnāt. Sciendū tñ qd̄ cōuiciātis audaciā debz hō moderate rep̄mere. nō ppter amozē uel cupiditatē p̄uati honozis. s; ppter officiū caritatis. Vñ p̄. xxvi. dicit. Ne rñdeas stulto iuxta stulticiā suāz ne efficiaris ei silis. Hoc etiā sciendū qd̄ si aliq̄s cōtra quē cōuiciā pferunt taceret ut tacēdo cōuiciantē ad iracundiā puocaret. pctm̄ eēt. qz h ad uindcām p̄tineret. S; si aliq̄s taceat uolēs dare locū ire uel cōtumelie. & ut p̄stet exēplum paciē. h est laudabile Vñ p̄s. Qui inquirebāt mala michi locuti sunt uāitates &c. Seq̄t. Ego autē tāqz sur

cus nō audiebā & sic mutus nō ap̄iens os suum. Et eccl. viii. Ne litiges cū hoīe liguato & nō strues in ignē illi⁹ ligna.

DE MALEDICTIONE. DI. V.

Octaua filia ire ē maledcō circa qm̄ cōsiderāda sunt tria. P̄mo utrū sit licitū maledicere hoī. Scdo utrū liceat maledicere irzōnali creature. Tercō utrū maledcō sit peccatum mortale.

Quia p̄mum sciendū qd̄ maledicē idem est qd̄ malū dicē. Dñe autē tripliciter se h; ad id qd̄ dicit. Vñ mō p̄ modū enūciacōis. sic aliq̄d exp̄m̄e modo indicatio. & sic maledicē n̄c̄bil est aliud qm̄ malū alteri⁹ referre qd̄ p̄inz ad detractozē. Vñ qñqz maledici detractozes dicunt. Alio modo dicit se h; p̄ modū cāe ad id qd̄ dicit. & h quidē p̄mo & p̄cipaliē cōp̄tit deo q̄ oīa uerbo suo fecit h̄m illō p̄s. Dixit et facta sūt. Consequentē autē competit hoībus q̄ uerbo suo alios monēt p̄ impiū ad aliq̄d faciendū. & ad h instituta sūt ūba impatiui modi. Tertio modo ip̄m dicit habz se ad id quod dicit q̄ exp̄ssio q̄daz affcūs desiderātis id qd̄ ūbo exp̄m̄e & ad hoc instituta sūt ūba optatiui modi. Pretermisso ergo p̄mo mō maledcōis q̄ est p̄ simplicē enūciacōem mali. cōsiderā dum est de aliis duob⁹ ubi sciri oportet qd̄ facere aliq̄d uel uelle illud se cōsequē in bonitate et malicia. Vñ in istis duob⁹ mōis quib⁹ malum dicit p̄ modū imp̄cantis uel p̄ modū optantis eadē rōne ē aliq̄d licitū & illicitū. Si ei aliq̄s imp̄cēt uel optet malū alteri⁹ inquitū est malū. q. ip̄m malū m̄tendens. sic maledicere utroqz mō est illicitū. & h est maledicē p se loquēdo. Si autē aliq̄s imp̄cēt uel optet malū alteri⁹ sub rōne boni sic ē licitū. nec erit maledcō p se loquēdo s; p accūs. qz p̄cipalis in tēcio dicitis nō ferē ad malū s; ad bonū. cōtingit autē malū aliq̄d dicit imp̄cando uel optādo sub rōne duplicis boni. qñqz quidē sub rōne iusti et sic iudex licite maledicit illū cui p̄cipit iustaz penam mferri. et sic etiā ecclā maledicē anathematizādo. Sic etiāz p̄phē q̄si imp̄cāntē mala pctōzib⁹ q̄si cōformātes uolūtatem suāz diuīe iusticie. licz hmōi imp̄cācōes possint etiā p̄ modū p̄nūciacōis m̄telligi. Qñqz uero dicit aliq̄d malū sub rōne utilis puta cū aliquis optat aliq̄d pctōzē pati aliq̄m egritudinēz uel aliq̄d impedimentū. uel ut ip̄e melioz efficiat. uel ut saltē ab alioz nocumēto cessz. vñ malū optare p se loquēdo sub rōne mali p̄hibet apłs. ro. vii. Bñdicite & nolite maledicere. Et Jac. iiii. dicit qd̄ sicut ex eodē fonte nō p̄cedit aqua dulcis & amara. sic nec ex eodez ore debet p̄cedere bñdictio dei et maledcō hoīs q̄ ad ymaginē dei fact⁹ ē. Malūz tñ sub rōne boni iusti uel utilis imp̄cāt scripta in mltis locis. Nam deut. xxvii. dicit. Maledcūs q̄ nō p̄manet in sermoib⁹ legis hui⁹. Et helyas maledixit qñq̄genariis duob⁹. iiii. Re. 1. Et helye us pueris sibi illudētib⁹. iiii. Re. 2. p̄s. etiā dicit Muta fiāt labia dolosa. Idem. Erubescant et

reuerentia uehementem omnes inimici mei. Et multa talia profert que omnia intelligenda sunt uel per modum pronuntiationis uel per modum impetitionis mali sub ratione boni iusti uel utilis.

Quia secundum sanctum scripturae uerum liceat maledicere irrationali creature. Sciendum quod maledictio & benedictio ad illam rem pertinet cui potest aliquid bonum uel male contingere in ordine ad creaturam rationalem propter quam sunt irrationales creature. Ordinantur autem ad eam multipliciter. Uno modo per modum subiectionis in creaturis irrationalibus subiectionis humane necessitati et hoc modo deus homini dixit. ge. iii. Maledicta terra in ope tuo ut secundum per eius sterilitatem homo puniret. Et ita etiam intellegitur quod habet deus. xxviii. Benedicta hozrea tua. Et infra. Maledictum hozren tuum. Sic etiam dauid maledixit montes gelboe secundum greg. expo sicōz. Alio modo creatura irrationalis ordiatur ad rationalem per modum significacionis. & sic dominus maledixit ficulneam in significacione iudee. Tercio modo creatura irrationalis ordiatur ad rationalem per modum ordinis secundum tempora uel loca. Et sic maledixit iob diei natiuitatis sue propter culpam originalem quam nascendo contraxit. & propter sequentes penales tates. Et propter hoc etiam potest intelligi dauid maledixisse montibus gelboe ut legitur. 2. Reg. i. f. propter cedem populi que in eis contigerat. Maledicere autem rebus irrationalibus in quantum sunt creature dei est peccatum blasphemie. Maledicere autem eis secundum se consideratis est ociosum & uanum et persequens illicitum.

Quia tertium. scilicet. utrum maledictio sit peccatum mortale. sciendum quod maledictio de qua nunc loquimur est per quam pronuntiat malum contra aliquem uel impetando uel optando. uelle autem uel impio mouere ad malum alteri secundum se repugnat caritati que diligimus proximum uolentes bonum suum et ita secundum suum genus est peccatum mortale. & tanto grauius quanto personam cui maledicimus magis amare & reuereri tenemur. Exo. xxi. Qui maledixerit patri suo & matri morte moriatur. Contingit tamen uerbum maledictionis placitum esse peccatum uerale. uel propter ueritatem mali quod quis alteri maledico impetrat. uel etiam propter affectum eius cui profert maledictionis uerba dum ex leui motu. uel ex ludo aut surzeptione aliquid talia uerba profert quia peccata uerborum maxime ex affectu pensantur ut supradictum est.

DE BLASPHEMIA. DI. vi.

Mona filia ire est blasphemia. Circa quam considerandum est primo de blasphemia generali. Secundo de blasphemia que dicitur peccatum in spiritu sancto. Circa primum uidentur esse duo quod sit blasphemia. & de diuisionibus eius. Secundo uerum blasphemia proprie sit peccatum mortale. Tercio uerum sit in dampnatis. Quarto specialiter dicendum est de blasphemia que dicitur pueri ex consuetudine deum negare in sermone communi. Quinto de blasphemia illorum qui se dyabolo reddere consueuerunt. Sexto de blasphemia proprie dicta que est quando uerba contumeliosa profert aliquis contra deum uel sanctos.

Quia primum sciendum est quod blasphemia est quando contumeliosa uerba contra dei uocem

uel sanctorum reuerentiam profertur. Est autem blasphemia quod duplex. scilicet. cordis. oris. scripture. et opis. Prima ergo blasphemia est que in sola cordis cogitatione consistit de qua dicitur. Math. xv. De corde exeunt cogitationes male blasphemie &c. Quicumque enim negat de deo quod ei uenit. uel asserit de eo quod ei non uenit. derogat diuine uocem. Quod quidem potest contingere dupliciter. Uno modo secundum solam opinionem intellectus. Alio modo adiecta quidam de testacione affectus. Sic e contrario fides de deo per dilectionem eius perficitur. homini ergo derogatio diuine uocem uel secundum intellectum tamen uel etiam secundum affectum si consistat tamen in corde est cordis blasphemia. Secunda est blasphemia oris que ex corde profertur per gradum in uerba contumeliosa contra deum. Unde. Ie. iii. Verbum superbie blasphemasti. Et Math. xxvii. Blasphemabant mouentes capita sua. Ite. Luc. xxiii. Unde de hiis que pendebant latronibus blasphemabant eum &c. Tercia est blasphemia scripture. ut in libris hereticorum. Vt in alcorano machometi. et in dogmate arzii. & manicheorum. et aliorum hereticorum. de quibus ysa. x. Ve qui condunt leges iniquas. Unde Apoc. viii. Bestia ascendens de mari per quam habetis significat. septem capita habebat. in quibus erant scripta nomina blasphemie. per septem capita signatur huiusmodi unitas et diuersitas que scribuntur et tradunt blasphemosa de deo & libris et scriptis famosis & blasphemosis. Legitur in ecclesiastica historia. li. ix. c. v. quod maximus impator confinxit acta blasphemosa contra christum que fecit in tabulis ereis describi & per singulas urbes ferri in perpetuam memoriam. & in eis et in uillis & agris promulgari & preceptis scolariis tradi. ut in eis facerent penes exercitum legendo. dictando. meditando. Hanc blasphemiam tanta ultio dei secuta est ut dicitur in. viii. eiusdem libri. quod ubi que illis christianis & omni prosperitate fructibus ubique fame peste & aere corrupto & igne sacro & morbis uariis afficiebantur & moriebantur gentes blasphemie. Ipa autem ut dicitur. x. c. impius maximus uictus & confusus fudit & copulsi flagellis christum fateri deum uerum & iustum tabe & miseria sumptus et desiccatus orabat iuibus uidentur clarius quam in christum miserat per dolorem sensum per angustiam interiorum uiscerum de stratu suo profiliens et per dolorem uehementem in terram se alit. dens sepe & christi omnipotentiam recognoscens spiritum blasphemum per dolorem exalauit. Quarta est blasphemia opis quando aliquis usurpat sibi quod dei soli est. ut cum facit se tanquam deum adozari uel usurpat sibi honores deos ut nabuchodonosor precipit holoferni ut omnes deos terre exterminaret ut ipse solus deus diceretur. Iudith. iii. Et ut herodes agrippa cui acclamabant homines dei uoces & non homines. que percussus ab angelo umibus scaturiens expirauit. Act. xii. Blasphemia est cum aliquis alium ad ydola colenda incitat aut compellit. ut nabuchodonosor. dan. iii. Blasphemia tamen est quando aliquis aliquid factum facit turpe per quod aliis dat occasionem ruine & obloquendi contra deum uel contra bonos. ut cum aliquis apostat a fide uel a bonis moribus per cuius exemplum alii scandalizant et contra deum aut

bonos obloquuntur. ut dauid in casu suo d quo dicitur. **Reg. xii.** Qm blasphemae fecisti inimicos nomē dñi ppter uerbū h. i. factū dignūz uerbo q̄ fuit factū pdicōis & adulterii cum bethsabee & hoīdii & pdicōis urie. Similiter fili⁹ q̄ nat⁹ ē tibi mozte mozie. Itē ponūtur a quibusdā eres spēs blasphemie. Quarū p̄ma ē qñ aliqd attribuit deo qd ei nō cōuenie. Scōa est qñ remouet a deo q̄ ei ouenit. Tercia est qñ id q̄ dei est p̄ziū attribuit creaturē. S; hm ista tria nō possunt p̄zie lequēdo distigui diūse spēs peccati blasphemie qz deo attribue q̄ ei nō oueit uel ab eo remouē qd ei conueit nō differt nisi hm affirmacōem & negacōem. q̄ quidē diuersitas spēm hntis nō distiguit. qz p eandē sciam flitas affirmacōnuz et negacōnum et p eandē ignozātiā utroqz mō erāt. cū negacō p̄bet p affirmacōem sic habet. iiii. posterioz. qd aut ea q̄ dei sūt p̄zia creature attribuāt hoc p̄tinere uideēt ad id qd aliqd ei attribuat quod ei nō ouenit. Quicqd em̄ est deo p̄ziū ē ip̄e deus. attribue ergo alīcui creature q̄ est dei p̄ziū est ip̄m deū dicē idē esse creature. Itē sunt q̄tuoz modi uulgaēt blasphemie nimis apud hoīes assueti. P̄zimo est passim sine cā deū negaē. q. ad singula iurando. Secūdu ē dyabolo se reddere similiē i iurando. Tercius est turpiter & irzeuenter assumē sacra mēbra q̄ xps p̄ nostra redempcōne suscepit. ip̄mqz quasi mēbra tē enozmiter lacerare. Quar⁹ est actū illū fedissimū deo attribue qd nephādissimū iuramentū multuz est assuetū apud mltos. Istis q̄tuoz mōis blasphemie maxia pars xpianitatis horribiliter est corrupta. Vñ. beat⁹ ioh̄s. apoc. xvii. dicit se uī disse ml̄ierē. i. mūdī maliciā sedentē sup bestiā coccinēam. i. dyabolū infernalē. Et h mulier erat plena noībz blasphemie qz fere tot⁹ mūdus istis quatuoz blasphemis ē replet⁹.

Quarta secūdu se3 uerū blasphemā semper sit peccatū mortale. Sciendū q̄ peccatū mortale est p qd homo sepat a p̄mo p̄zicipio spūalis uite quod ē caritas. Vñ q̄cūqz repugnant caritati sūt peccata mortalia. Blasphemā aut hm gen⁹ suū repugnat caritati dei qz deo rogat diuine boītati ut dictū est q̄ est obiectū caritatis. & iō blasphemā ex suo gñe ē mortale peccatū. Vlteri⁹ qz blasphemā opponit cōfessionī fidei. h; in se grauitatē infidelitatis. et aggrauat peccatū si p̄ueiat detestacō uolūtatis & adhuc magis si p̄rūpat in uerba sic & fidei laus augeē p dīcōnem & cōfessionē. Vñ cum infidelitas sit peccatū grauisimū. consequēs est qd blasphemā sit peccatū maximū ad idem gen⁹ p̄tinēs et ip̄am aggrauās. Potest tñ attingere qd aliquis absqz deliberacōe & ex surzepcōne p̄fert uerba blasphemie et h duplīcī. Vno mō qñ non aduertit illud qd dicit eē blasphemā. puta qñ sb̄ito ex aliqua passione in uerba ymagiata p̄zūpīt nō cōsiderās nec attendens significacōem uerboz. & tūc ē ueiāle peccatū. & nō habet p̄zie nomē blasphemie

Alio mō qñ scit et aduertit h eē blasphemā significata uerboz cōsiderans. & tūc nō excusatur a peccato mortali. maxie si ex cōsuetudine pessima immo execrabili corruptela subito sū deliberacōne in talia uerba p̄zūpīt.

Quarta tertiū se3 uerū blasphemā sit in dāpnatis sciendū quod dāpnati i inferno retinēt p̄uersam uolūtātē aīsam a dei iusticia qz diligūt ea p̄ quib⁹ puniūt & uellēt eis uti si possent et nichilomī⁹ odiūt penas q̄s p̄ peccatis hmōi paciunt. dolēt ergo de peccatis que omiserūt nō qz ip̄a odiāt s; qz p̄ eis cruciant. Sic ergo talis detestacō diuīe iusticie est in eis qdam mterioz cordis blasphemā. Et credibile ē q̄ post resurzeccōem erit i eis etiā uocalis blasphemā. Sic et laus uocalis dei erit tūc in beatis. Vñ apoc. xvi. dicit Est uauert hoīes estu magno et blasphemauerūt nomē dñi hntis p̄atez sup has plagas. vbi glo. dicit qd i inferno positi q̄zuis sciāt se p̄ merito p̄iri. dolebunt tñ qd deus tantā habeat p̄atez qd eis inferat tales plagas. uidētes ergo & sentiētes se p̄sele rib⁹ suis cruciari & sciētes hmōi penas esse p̄petuas. nec se posse i p̄petuū eas euadē tāqm despati ferūtur ad omē qd eis suggerit p̄uersa uolūtās dīam iusticiā detestādo.

Quarta quartū cōsiderandū est de blasphemā illoz q̄ passim in singulis fere uerbis deū negāt. Que pestis quantū sit detestabilis & nephāda sp̄aliē oīdunt. Baptismalis p̄missio. Exēplaris instructō. districtū dei iudiciū. et horrendum supplicū. P̄zimo quid oīdit baptismalis p̄missio quantū sit h uiciū detestandū. dum dyabolo & pompis ei⁹ abrenūciāim⁹ & xpo nos deuouim⁹ esse seruos qm sponsonē seruātes xpi ppli sūt et saluandi p̄ eū. **Mat. i.** Saluū faciet pplim suum a peccatis eoz. **ysai. lxxiii.** dicit dñs. pplus me⁹ est & filii nō negātes. & fact⁹ sū eis saluatoz. Iō sponsonēz hanc mfringere ē iniq̄tas maxia et negacō cōtra deū altissimū. **iob. xxxi.** Si maxim fuit p̄ctm̄ petri q̄ negauit xpm nō corde s; ore. nō ex leui cā. s; ut mozte euaderz. nō nisi ter. non turpiē. nō aliē nisi dicēdo trāseūtib⁹ dicētib⁹. tu ex illis es. nescio qd dicis. nō sum. nō noui hoīem illū. quātū p̄t uocari peccatū illoz q̄ tam sepe. & tam sine cā. et tā apte cōsueuerūt dīe nō de hoīe s; de deo tota die nego deū nisi h uel illa faciā uel nisi h ita sit. ip̄a p̄nia petri oīdit magtūdīem culpe hui⁹ q̄ statim ut cognouit qd fecerat negādo se non nosse hominem illum. egressus foras fleuit amāē. Et dicit i scolastica hīstoz. qd intrauit speluncam q̄zdam in qua continue fleuit per tridū añ resurzeccōnem quousqz xps post resurzeccōem suā appuit ei⁹ cōfortās eū. Et dicit qd fuit cōsuetudo beati petri postea qd qñ de nocte añ galli cantū recolebat factū suum p̄rūpebat in fletū. & in itinerario clemētis legitur qd tūc surgebat ad oracōem. Ad hoc facit exēplum de ep̄o q̄ timoē moztis xpi negauit p̄pter qd factū ut dñs ei dimitteret fugit ad

solitudinem in q̄ p. xl. annos uixit nudus de radicib⁹ herbar⁹ in ozacōne & lacrimis insistēs et deū rogans ut h̄ peccatū ei dimitteret. q̄ sic leḡ it̄ in uir. pa. cū quidā scūs pat̄ in spelunca muerisset. dixit ei. quod necdū inuenerat ap̄ deū quod peccatū illud eēt ei dimissum n̄ penultimo āno aū mortē suā. q̄ cum ei hoc dixisset egr̄. Cūs ē foras ad ozacōem flexis genibus et eleuatis ad celū oculis & manib⁹ iūctis pariter facta ē facies eius splēdens ut sol. & i ozacōne spiritū emisit q̄ scūs qui inuenerat eum sepeliuit. Itē hoīes q̄ multuz uolūt oñdere se amare amicos & suauerūt eis dīe om̄ia facere p̄ uobis p̄terq̄ negare deū. p̄ q̄ oñdunt nichil debere fieri difficili⁹ q̄m negare deū. p̄p̄e culpe h̄mōi grauediē tales dicunt̄ antixpi. **I. 2.** Nūc antixpi multi sunt. Quis ē mendax nisi q̄ negat ih̄m xp̄m. hic antixps ē. p̄p̄e magnitudinē h̄ peccati uideēt̄. inuiliē sacerdos ozare p̄ mortuo in hoc pctō. **Dicit oriḡ.** in cōmendacōne mortuoz. & si in te peccauerunt tñ nūq̄ te negauerūt. q. d. si te negasset non exaudires nos p̄ eis nisi cōdignā p̄niam sup̄ h̄ fecissent. **Secō h̄ idem oñdit exēplaris istructō ad h̄ em̄ sunt exēpla p̄ma scōz. heb. xi.** Sc̄i ludibria & uerbera sunt expti insup̄ et uincula & carceres. lapidati sūt. secti sunt. in occisione gladii mortui sūt. poti⁹ pati eligentes om̄ia tormētoz ḡna. q̄m semel xp̄m negare. **Vt p̄t̄ curzēdo p̄ martiria et tormēta sin guloz que aspecta m̄lem possūt & fundere sic de facili deū negātes q̄ p̄ mortu uni⁹ pulicis uel musce septies deū negāt.** Cōtra quos ē q̄ leḡ it̄ in triptita hysto. li. vi. **Cū quidāz martir diuisis afflict⁹ suppliciiis nollet aliq̄nt xp̄m negare tandem semiuu⁹ relict⁹ & melle punctus in alto patibulo eleuat⁹ est nud⁹ ad solē usq̄ ad uespas. ut h̄ extozq̄ret q̄ alia tormēta nō poterāt. qui nō solū xp̄m nō negabat s̄ ipsū laudabat & toztozes tāq̄z inferiozes cōtempnebat & iridebat i alto potius ip̄i i imo ad & fusioez eoz q̄ ab ubere dēi sūt xp̄iani xp̄ia noz filii & in xp̄ianos nutriti et edocti et uerati q̄ sic de facili deū negant. ponit̄ h̄ exemplū cuiusdā sarzaceni in fide neophyti de quo dicit̄ q̄ q̄ rex frācie & frāci ceperūt damiatā in p̄mo impetu sine sanguis effusione & isul tu q̄dam sarzacen⁹ uerit ad licias xp̄ianoz clāmās quod recipēt q̄ uolebat fieri xp̄ian⁹ quo recepto & p̄posito examiato cū fuisset baptizatus & iret cū rege & aliis xp̄ianis fidelit̄ & tra sarzacenos captis xp̄ianis & r̄ge ludouico. captus est & ip̄e a sarzacenis. q̄ cū fuisset int̄ eos p̄mo blādiciis & p̄missis cū nō possent eū ad xp̄m negandū inflectē minis addiderunt fca ducētes eū nudum flāgellādo p̄ eoz castra. cū nec sic uellet xp̄m negāe lardū ardēs in carnē ei⁹ fundebāt. & post plima alia tormēta eum ad stipitē ligatū totū texerūt & & fixerūt sagittis. nec tñ xp̄i negacōem s̄ laudacōem extozferunt. **Ad idē facit exemplū quod leḡ it̄ in triptita hysto. li. iiii.** Cū symeon ep̄s p̄side q̄z nōle**

bat xp̄m negare & solē adozare in carcerē duaceret zuzades eunuch⁹ regis saboz p̄faze sequebat̄ beatificās eū in facto suo. q̄z cū ille argue ret de hoc q̄ ip̄e cū esset maxi⁹ in curia dicti regis p̄faze simulatozie uisus fuēat xp̄m negare. & solē adozare. ille dolēs p̄ simulacōne facti abiecit uestimēta p̄ciosa quib⁹ erat indut⁹ et uerit ad fozes regias flēs & eiulās. & cū ab eo uocato quereret rex saboz. ait zuzades. duplici cā o rex reus sum & mozi debeo. **Vna ē q̄z simulacōne te decepi.** Alia ē q̄z xp̄m negāe uisus fui & solē adozāe & pplm scandalisauī figmēto meo. **Cū aut̄ nollet xp̄m negare nec solē adozare. capitalis snia data est & tra eum.** Rogauit aut̄ regē ut p̄ om̄i seruiō q̄ ei fecerat daret ei ut p̄co clamaret q̄ p̄o nullo alio foze fco decapitabat̄ nisi p̄ h̄ quod xp̄m nōlebat negare & q̄ hoc p̄ p̄nia suscepat q̄z pplm figmēto suo scādalizauerat. q̄ ita fcm ē. Itēz ibidē leḡ it̄. li. vi. q̄ cum esset & uetudo roma noz impatoz q̄ in p̄cipuis solēpnitatib⁹ aū impatozes ponereēt ara & thus. & p̄ honore imperiali milites supponereēt thus & munēa acciperent. **Quidā milites xp̄iani nō adūtesentes dolū iuliani apostate impatozis q̄ aū se aram fecerat ut demonib⁹ sacrificareēt p̄ honore imperiali thus supposuerūt & aurī munēa ab impatoze acceperūt.** Cū aut̄ a & filiis suis xp̄m benedicerēt. quidā dixerūt eis. **Quo inuocatis eū q̄z paulo aū negastis.** Cū aut̄ ip̄i quererent ubi h̄ fecerat & q̄n. & dicereēt eis q̄ q̄n thus optulerūt in signū ydolatrie & negacōis xp̄i adūtesentes dolū ad impatozē uenerūt & aurū quod acceperant p̄iecerūt & dexteris quib⁹ signozātes fraudē thus optulerāt sibi & putari rogauerūt. quos capitali snia & dempna uerit. post edēm aut̄ reuocās eos exilio p̄petuo & dempna uerit ne breuī miserā ueritā finirēt. **Tercō ad h̄ flagiciū detestandū mouere nos d̄z districtū dei iudiciū. q̄z xp̄s se negātes negabit in iudicō p̄iculari. i. in morte. & in iudicō generali.** **Math. x.** Qui negauerit me corā hoīb⁹ negabo & ego eū corā p̄re meo. i. thy. 2. **Si negauerim⁹ eū ip̄e negabit nos.** **Tūc implebit̄ illud. Sap. xii.** Vidētes illū q̄z olim negabāt uerum deū agnouerūt p̄p̄e quod & finis cōdēpnacōnis illoz uerit sup̄ illos. **Quarto mouē debet ad h̄ flagiciū detestandū horrendū suppliciu quo negātes eternalit̄ punient̄.** **Sap. xvi.** Negātes nōsse te impii p̄ fortitudiē b̄zachi tui flagellati sūt nouis aq̄s & grādinib⁹ & c. **Iude. i.** Submtrouerūt quidā & c. soluz domini n̄m ih̄m xp̄m negātes. **Et de pena eoz se quēt. sic sodoma & gomozra & uicine ciuitates fce sūt exemplū ignis eterni penā sustinētes.** **Siliter & hii qui carnē maculant dñacōez spernūt negando. s̄ maiestatē blasphemant q̄ deū negāt. dyabolo se reddūt. tradūt demonibus eternalit̄ cruciādī. sic dicit̄. Ie. v.** Sic dereliquistis me dicit dñs. sic seruietis diis alienis i terza nō uerit. i. i inferno. **Sic iudei q̄ dereliquerūt deum & coram pylato negauerūt p̄o cesare**

impatorum romano traditi sunt impatori romani
noxi & ipis romani cruciandi. Sic refert iosephus
et egyptus. & dan. ix. Occidet xps & non erit
ei populus qui eum negaturus est &c. **Di. viii.**

Quoniam quintum scilicet de blasphemia illoque qui
se dyabolo reddere consueverunt. Sciendum
quod ad hoc flagitium detestandum
mouere nos debet admiranda dei benignitas
et seruanda deo fidelitas & horrenda hostis
crudelitas. **Primo** quid mouere debet
dei benignitas que nos ex mera bonitate creauit
ex ineffabili nos pietate redemit. angelicam nobis
custodiam deputauit. conseruat protegit. dirigit
& defendit. et homini in uia beneficium prestat
et persistit. insuper et regnum eternum nobis dare dis-
posuit. **Hi** te totum debes a quo te totum habes
Magna ergo est infamia talis dominum contempnere
et alii se reddere. homines fideles & grati qui a
dominis suis temporalibus multa beneficia recepunt. nul-
lo modo uolunt eos dimittere & alii adherere. **Vn**
Iosue. xxii. Absit a nobis hoc scelus ut recedamus
a domino & eius uestigia relinquamus. **Secundo** mo-
uere nos debet ad hoc idem promissa fidelitas & pa-
ctum quod cum ipso fecimus in baptismo ubi nos deo
promissimus futurum. abrenunciantes dyabolo &
pompis eius. **Vn** grauissimum est peccatum & perditio
pessima alii domino se reddere & promissam fide-
litatem infringere. & summum dominum denegare et pa-
cta fidei uiolare de hoc dicitur ysa. xxxiii. Dissipa-
uerunt pactum seipiternum. scilicet baptismi. **Et. xxxviii.**
Percellimus fedus cum morte & cum inferno feci-
mus pactum. **Gravis** infidelitas est quando legitimum
negat deum & dominum. grauior cum eum uicinis affici-
unt & de possessione uel castro suo eum eiciunt.
grauissima quando castro aduersario dyabolo tra-
dunt. **Nec** tales infideles deo iudicandi sunt ab ho-
minibus fore fideles ipis hominibus. **In** tripartita hy-
storia li. i. legitur quod cum constantinus impator uel-
let expiri que erant fideles christiani ut eos sibi in pa-
lacio retineret. nouus factus christianus occulte edic-
dit edictum esse quod omnes christiani qui nollet ydola
adorare de curia eius exiret & dignitates perde-
rent & uita sibi dimitti per magno munere re-
putaret. **Tunc** quidam relictis honoribus a curia
recesserunt. dicentes quod magis uolebant deo ser-
uire quam demonibus et eterno impatori quam temporalii
Alii autem e contra dixerunt amorem temporalium illecti quod
magis uolebant seruire impatori perligentes uolun-
tati & imperiali edicto obedire et facere quicquid impa-
tor uellet. quod audientes impator illos qui paraue-
rant christum negare & ydolis imolare abiecit a se
dicens. **Impossibile** est illos esse fideles hominibus qui
deo sunt infideles & eius perditores sunt. **Alios**
autem qui deo fideles extiterant. circa se uoca-
uit & se & officia sua eis commisit & dignita-
tes suas. **Tercio** debet te ad idem mouere hos-
tis maligni horrenda crudelitas cui te reddis-
que quanto plus te ei reddis. tanto crudeliores eum ma-
uenis. & quanto plus ei seruis. **Sic** est pharao.
Ie. vi. **Crudelis** est & non miserebitur. **Crudelis** est
bonis. crudelior suis. crudelissimus sibi ipsi. ut
dicitur quidam glo. **Crudelis** est suis in uita. crudeli-

or in morte. crudelissimus post mortem. ysa. v.
Rugit eius ut rugit leonis frendet & tene-
bit pedem &c. hoc faciet suis in morte uel post mor-
tem post mortem. **Ne** des alienis honores tuos & an-
nos tuos crudeli. quod facit que se dyabolo reddidit
De huius crudelitate **Require** super. **De** inferno
Ite cum quidam luderet ad decios in quadam terza
ubi homines assueti sunt negare deum & se per guttur
dyabolo reddere et omnia amissis uno denario
excepto dyabolis in corpore & anima se per guttur red-
didit. & in signum huius post multas blasphemias
eis denarium proiecit. **Et** cum mane fecerit iret solus per
uia obuiauit duobus demonibus in specie humana que
dixerunt ei quod essent domini sui demones quibus red-
diderat se. & signum huius denarium quem eis proie-
cerat ei ostenderunt & dixerunt ei quod iret ante eos
quod uenerat ad eum deducendo ad habitaculum suum
Qui rogauit eos quod pmitteret eum ire ad do-
mum suam et quod post duos dies sequeretur eos quocumque
iret uel uellet. **Quod** cum factum esset prima die mansit
in domo sua tristis & desponsus nec eam alii
cui pandes. nec comedes nec bibes. **Cum** autem se-
quenti die quidam mulier ante domum eius transiret
pauper & infantulum in brachia portans & peteret
ab eo pro deo de pane suo dixit illi quod non da-
ret ei nisi reciperet pro dominis suis cum quibus erat itur-
rus. scilicet demonibus quibus se reddiderat quod illa facere
abhorruit & iuit ad amicos illius suades eis ut
diligenter requirerent ab eo quod esset quod ei dixerat
et eum custodiret. **Quod** cum fecisset & ille eis to-
tam ueritatem manifestasset. incepit clamare. **Ve-**
niunt ut me secum deferant. **Sinite** me ire ne vio-
lentur rapiant me. **Cum** autem illi eum detinerent & ad
penam perueniret. demones uisibiles ab eis eum
in manibus perstrauerunt & occiderunt. **Magna** ni-
mis est insania sic peccati. quod cum ouis naturaliter
horreat lupum et fugiat. mus catum. coluba an-
tipitrem. isti excutiunt se a sinu pastoris pii & pici-
unt se in os infernalis lupi. que rapit & dispergit
oues. sic dicitur. **Io. x.** **Non** sufficit eis reddere se ei-
us reddunt se suos & sua. quod frequenter multi
de quibus in psalms. **Immolauerunt** filios suos & fi-
lias suas demonibus. **Cum** quidam calciaret se &
difficile intraret in sotulari. dixit quod reddebat
illum dyabolo. **Qui** cum uellet intrare ecclesiam ad
missam ut solebat. dyabolus eum per pedem retine-
bat. **Qui** aduersus quod in mane dixisset uocato
sacerdote confessus est. et remoto sotulari a pede
et proiecto a se. sine difficultate ecclesiam intrauit
sotulari autem uisus est deferri per aera. **Ite** isti fatui
sunt quod si esset aliquis tyrannus huius mundi cui que
solum semel se reddidisset non corde sed ore uellet
eos semper habere seruos sempiternos. multo fortius
hostis crudelissimus. **Ite** fatui sunt que hosti suo
crudelissimo et potentissimo manibus dissoluunt
et gladium eis tradunt. quo eos pimat cum alii non
possunt. gladius hic est pueria uoluntas sine que non
possunt eos aut rape aut occidere. **Di. ix.**

Quoniam sextum scilicet de blasphemia proprie dicta
quoniam. scilicet uerba contumeliosa profert aliquis contra
deum uel sanctos consideranda sunt tria. **Primo**
quibus modis dissuaderi potest hoc uicium. **Secundo** quot

et quātis criminib⁹ blasphem⁹ inuoluit. **T**erco de pena blasphematiū. **E**nozmitatē peccati blasphemie oñdunt. lex nature. lex scriptuē difficultas curacōnis. pueritas imitacōnis.

Primo quid enozmitatē huius flagicii de monstrat natura q̄ creaturis oib⁹ dicitur deum oim creatozē eē laudandū & glōzificandū. **V**n. ps. creaturas oim inuitat ad laudandū deū. **E**t tres pueri ī camino. dan. iiii. **A**ug⁹. in sermōe. **O**mnia quecūq; fecit de⁹ laudāt dñm audistis ī bñdconib⁹. audistis ī solēpnitate qñ legūt qm̄ omnia laudāt deū celestia. terzestria. angeli. hoīes. luīaria celi. arboēs terze. flumīa maria. hō igit̄ q̄ p̄ ceteris creaturis cozpeis plura bñficia recepit a deo. p̄ ceteris creaturis deū laudat & glōzificat teneē. nō igit̄ blasphemare immo naturalit̄ omnis hō debet horzere blasphemiam audiēdo. eccl. xxvii. **L**oquela multū iurās horripilacōem capitis faciet. ysa. xviii. **P**opulū terzibilē. ibi glo. **N**ichil ē horzibilius blasphemā q̄ ponit os ī celum. **D**icit magi **I**ac. **C**ū quidā iude⁹ luderet ad aleas cū quodam xpiano & mltam pecuniā lucrāt⁹ fuisset ab eo qui erat ī ludo cū dicit⁹ xpian⁹ deū horzibilē blasphemaret horruit iude⁹ opturās aures & fugit. magis uolēs pecuniā suā amittē q̄ blasphemias audire. **S**cdo enozmitatē hui⁹ criminis oñdit script̄ a. colo. iiii. **D**epoite blasphemā. &c. **I**t̄ leuit. xxiiii. **Q**ui blasphemauerit nomē dñi morte moriet̄. **J**ob. xv. **I**mitaris liguā blasphemantiū odempnabit te os tuū. dan. iiii. **N**abuch. uiso miraculo erū pueroyz edidit decretū qd̄ quicūq; locut⁹ fuisset blasphemā cōtra deū eozz dispiret & dom⁹ ei⁹ uastaret̄. **S**e cunq; canoēs olim blasphem⁹ laic⁹ excōicabat clerico⁹ deponebat. xxiiii. q. iiii. **S**i q̄s p̄ capilluz **I**n decretalib⁹ oñdit qm̄ graue sit peccatum. ubi oī. quod lōge graui⁹ est eternā qm̄ t̄palez ledere maiestatem. ut habet̄ extra. de hēticis. **V**ergētis. **I**tez iura ciuilia merito blasphemos diuie maiestatis pena capitali odempnat. **I**tez fm̄ decretales puniēdi sunt fm̄ quod statuit̄. gg. ix. li. v. **S**tatuim⁹ si q̄s oītra deū uel aliqz scōz suoz & maxie oītra beatā uirginē liguā ī blasphemiam publice laxare p̄supserit. p̄ ep̄m suū pene subiaceat inferi⁹ ānotate &c. que est qd̄ p̄ septē dies dñicos blasphem⁹ añ foras ecclēsie ī missa debeat eē ī maifesto ī ultio loco sine calciāmēto et pallio ligat⁹ corrigia circa collū. q. dignū se iudicās suspēdio & septez sexetis feris debeat ī pane & aq̄ ieiunā. infra tēpus illud eccliam n̄laten⁹ ingress⁹ & duos uel tres uel plūes si opeterēt ei⁹ facultates reficiat paupes. **Q**d si facē rennuerz. eccliaistica debz carere sepulcra. uel si diuites eēnt. p̄ tēpalem facultatē & p̄tatem puniēdi iudicānt̄ sine mīa pena xl. uel xxx. uel xx. sol. ul si nō sufficiat pena. v. sol. **T**ercō h̄ idē oñdit difficultas curōnis hui⁹ morbi siue pcc̄i. qd̄ dicit̄ irremissibile iō qz uix dimitei p̄t qz ē insania oītra illū medicū q̄ sol⁹ illi morbo mederi pōt qz nō hz blasphem⁹ colozē excusacōis cum pcc̄

et ex pura & certa malicia. **I**n aliis pcc̄is mouet hoīem lucrū t̄pale uel aliq̄ delcācio. **I**n hoc nichil lucrāt s; os suū īq̄nat. et deū oītra se p̄ uocat. **I**deo dicit̄. **S**pūs blasphemie nō remitteē nec ī hoc seculo nec ī futuro. **M**atth. xii. **L**uc. xii. **M**arc. iiii. et ē p̄ctm̄ ad mortē maxie cum trahit̄ ad osuetudiez. i. **I**o. ul. **E**st peccatū ad mortē nō p̄ illo dico ut q̄s oīzet difficile īmo q̄ si impossibile ē impētre ueniam p̄ tali peccato p̄pter ei⁹ grauitatē maxie qm̄ tractū ē ī osuetudiem. **A**d hoc etiā oīcurzūt mltē circūstantie agguantes. **S**ic patet ysa. i. **V**e gēti peccatrici p̄plo gūi īiq̄tate semini neqz. filiis scelat̄is de reliq̄runt dñm blasphemauerūt sc̄m̄ isrl̄. **I**tē sup̄ illō ysa. xxii. **I**te angli ueloces ad p̄p̄m postqz nō est ali⁹. dicit̄ glo. **O**m̄e p̄ctm̄ blasphemie opatum leui⁹ est. **G**rauitas hui⁹ peccati oñditur. si oīderēt̄ ista. s. q̄s est cui oītumelia infer tur. q̄s infert. & q̄l̄t̄ infert. & quare infert. et ubi infert. **I**nfert̄ autē h̄ iūria nō garcioni. nō scutifero. nō famulo. nō soluz militi aut filio. s; regi sumo. & pōtifici altissimo & nobilissimo p̄ri potētissimo & eterno. **I**nfert̄ a uiclio uilissimo. & suo neq̄ssimo. **I**nfert̄ autē cozam oculis ei⁹ & ī p̄ntia q̄ ubiqz p̄sens ē. qd̄ nō facerent unigarcioni. **E**t loco ī quo est ī oim p̄tate & ī spectaculo demonum & angloz et hoīm mferūt blasphemū deo īiuriā. nō de rebus suis aut huius suis aut amicis solū. s; ī p̄sona infert blasphem⁹ sine cā ei⁹ q̄ nūq̄m fecit ei nisi bonū. cū garcioni ul uiclio nō dret quicia nisi pus ip̄e malefecisset ei uel malū dixisset.

Quarto h̄ idem oñdit p̄ctas ymitacōnis qz. s. h̄ p̄ctm̄ facit hoīem silem dyabolo a quo est oīs blasphemā cui datur est apire os ī blasphemias oītra deū & scōs ei⁹. ut dicit̄ apoc. xiii. **E**t ei⁹ dē. xviii. **B**estia cocēnea erat plēa noībus blasphemie &c. **B**lasphem⁹ ē fistula uel os dyaboli. sic dicit̄ ī col. p̄m. li. xii. **N**ō solum demōes studēt mēdaciis s; blasphemias sicut q̄dam restati sūt p̄ os arzi & eunomij & alioz hēticoyz impiū dogmā p̄tulisse. **H**ui⁹ criminis reat⁹ nō solū inuoluit ip̄os blasphemos. uez etiā oīs oīsentientes & oēs qui cū possēt et deberēt corzrigē sciūt audiūt & dissilant. **S**ic domios qui nō corzipiūt suos blasphemātes. patres q̄ nō puniūt filios suos. & platos qui nō cohibēt s̄bditos. **T**ales uident̄ eē deteriorēs iudicis q̄ audicā dei blasphemā nō poterāt sustinere s; blasphemos lapidib⁹ ip̄tebāt & si nō poterāt emēdare ul p̄uire. aures opturabāt. et uestimēta sc̄m̄debāt. ī signū dolois maximī. **I**t̄ deteriorēs uident̄ sarzaceis q̄ audicam machometi oītumeliā puniūt s̄m̄a capitali & eos qui blasphemiam audiūt & dissilant p̄uire & accusare ī eū blasphemātes. **I**tē q̄ audiūt blasphemā & nō corzigiūt uident̄ eē infideles ḡnālī dño a quo oīa que hūc tenēt. **N**ō em̄ sustinēret aliq̄ fideles milites qd̄ dret̄ ip̄une oītumelia regi suo. uel dño t̄pālī. qm̄ sustinent de deo. **D**issimiles illi militi q̄ cum intrasset p̄suis & trāsiret p̄ magnū pontem & filius cuiusdam

magni burgēsis blasphemaret deū non sustinu-
it inulcum. s; maxiam dedit ei alapaz. qd̄ uis-
dentes burgēses duxerūt eū ad regē philippū
capitū accusantes eū de h̄ qd̄ uillam suā frege-
rat. et iuxta palaciū suū unū suū burgēse ūbe-
rauerat. Cū autē rex stupēs & irat⁹ quereret si
uep̄ esset & cām tāti ausus. rūdīt miles qd̄ cā
erat regis sūmi fidelitas. qz cū ip̄e iudicaret i-
fidelis si clausis oculis trāsisset otumeliā ei⁹ si-
ne uidiēta. m̄to forti⁹ debuit ulcisci otumeliā
am regis sūmi. Quo audito rex fidelitatē eius
omēdauit & p̄cepit qd̄ ubiqz in regno suo cuz
silia audiret puiret. Item uideē eē gnācio p̄ua
atqz puerla & infideles filii h̄ sustinētes. Qui-
talia sustinēt de deo uidentē filii adulteri non
filii legitimi. qd̄ p̄ hāc similitudinē p̄bat. Qui-
dā homo uxozē h̄ns suspectā de adulterio cū
frequēter uocaret eā mētricē. illa impacientē fe-
rēs ait. quod nisi tacerz tale uerbū ei d̄ret. de
quo in p̄petuū doleret. Cū autē ille magis ac
magis imp̄oparet & d̄ret qd̄ tale posset dicē.
dixit illa quod uep̄ dicebat. qz adultera faciat
& de adulterio duos filios hūerat. & sol⁹ ter-
cius erat legitimus p̄ cui⁹ amoze duos nutriz-
ret. & hēdes in bonis suis reliqueret. Cū autē
ille quereret q̄s de trib⁹ eēt suus. nec ui nec p̄-
cib⁹ q̄z diu uixit uoluit ei indicare. Quo defū-
cto cū mozeret ip̄e odens testamētū dixit qd̄
om̄ia bona sua unico filio suo reliquebat. Cū
autē eo mortuo quilibz illoz triuz d̄ret se eē il-
lū & pugnaret p̄ hereditate cū uocati essēt a
iudice urbis tulit talē sn̄iam qd̄ quilibz eoz ac-
cipet archum & sagittā. Quo facto p̄cepit coz
p̄ defūcti p̄ris ad trūchum arbozis applicari
& quod uers⁹ eū sagittas iacerēt. & qui meli⁹
corpus ei⁹ infigerz. ille lucraret hereditatē. Cū
autē duo eū infigerēt. terci⁹ incepit flere dicēs.
q̄ nulla rōne posset eū infigē. s; si q̄s in eū ia-
ceret. ip̄e oera cū pugnaret. & p̄ uirib⁹ p̄rem-
suū uindicaret. Et iudex ait. hic ē heres. & huc
ic̄ op̄eit hereditas. Silit̄er blasphemī sūt illegi-
timi filii & adulteri ut uideē. legitimi uideē
quoz uiscera audita blasphemā comouēt. Blas-
phemi autē ut dicē. t̄ren. iiii. Posuerūt me sicut
signū ad sagittā dicit d̄ns. qz magis infestāt
in festiuitatib⁹ q̄z in dieb⁹ ferialib⁹ q̄n̄ inten-
dūt ludis & tabernis. magis eū ipugnāt blas-
phemiis. p̄s. Filii hominuz dētes eozum ar. &
sagit. &c.

.Di. x.

Quarta sc̄m p̄cipale sc̄z quib⁹ & quātis
crimib⁹ blasphem⁹ inuoluit. Sciend⁹
qd̄ blasphemā figuratiē designat p̄ illā bestiam
cocinea plenā noib⁹ blasphemie. de qua dicē
apoc. xvi. q̄ erat armata oera deum & sc̄os. x.
cornib⁹. i. om̄ib⁹ crimib⁹ q̄ sūt uel eē possunt
oera decalogum. Primo quid blasphemus
armat oera deū ingritudinē q̄n̄ de mēbzo illo o
quo uel p̄ quo p̄ceteris creaturis d̄z eē gratus
sc̄z lingua rōnali q̄ p̄cellit corpeas creaturas da-
ta sibi ad laudandū deū ouertit i oppositū. i. i
otumeliā creatoris. Ingrat⁹ est q̄n̄ i mēbzis ill
q̄ assūpsit p̄ eo q̄ mortū exposuit p̄ eo eū iho

nozate cū mēbza hūana q̄ de⁹ assūpsit p̄ nobis
turpit iuzat & blasphemat. De quib⁹. b. In nul-
lo magis eē ingrati possūt q̄m q̄ tanti b̄ficii
ingrati existūt. Sec̄do blasphem⁹ ē rabid⁹ & i-
sanus. magis qz canis rabid⁹ mozdēs portan-
tē sibi cibū. Sic blasphemī ip̄m deum q̄ dat eis
uictū & necessaria cibū & potū. Siles illis de
quib⁹ dicē. Iud. ix. Inter epulas & pocla ma-
ledicebāt abymelech. Canis uidēs d̄m suum
uulneratū nō mozdēt s; flet & lambit potius
uulnera sua lingua mulcēs. Canis rabid⁹ fenci-
ens se uerti i rabiē domū d̄ni sui fugit ne for-
te rabies eū mozdē opellat d̄m suū. uel dome-
sticos ei⁹. isti sūt om̄i cane deteriores. Ter-
c̄o crudelissim⁹ ē & ihuman⁹ q̄n̄ seuit i cozp⁹
xp̄i mortuū & passum. I. licz clauī q̄ infigerēt
cozp⁹ xp̄i uiuū dicantē dulces lacca q̄ uulnera
uit mortuū d̄z esse d̄ra. I. crudelior uidetur
blasphem⁹ q̄m crucifixoēs d̄ni q̄m iueientes
eū mortuū cū ossa alioz uiuoz fregissēt. ossa
eius nō om̄inuerūt. nō tunicaz ei⁹ m̄cosuriles
sciderūt. I. sūt sic canes de macello. cozpus
crucifixi lacerātes & dentes ei⁹ sanguie cruen-
tatos habētes de quib⁹ habet in. p̄s. Circūde-
derūt me canes m̄ti. &c. I. xii. Nūqd̄ q̄si leo
in silua hēditas mea michi. Alia trās lacō. h̄z.
Nūqd̄ quasi spelūca hyene hēditas mea mibi
hyena cozpa sepulta exhumat. & i spelūca sua
deuorat. Sic isti sc̄oz cozpa in tabernis. I. in
hūanum est illi inferze mala qui nūqz ūbo ui-
facto lesit inferentē. s; maior rusticitas ē eum
cōuiciis afficere q̄ te nutriuit & oīa bona tibi
fecit & maioza nisi rusticitas tua impediāt p̄
mittit & faciet. Ad h̄ facit q̄ legit i h̄ysē. eccle-
siastica. li. iiii. c. xii. de beato polycarpo. cui cum
cōminaret iudex feras & ignē et diūsa suppli-
cia. nisi fortunā cesaris iuraret & xp̄o maledi-
ceret. r̄ndit. Quo possuz ego xp̄o meo regi &
d̄no maledicē. lxxxvi. anni sūt ex quo ei uiuo
& i nullo unqz me molestauit s; salutē mibi de-
dit. & oīa bona michi otulit. magis uoluit oīa
supplicoz ḡna pati q̄z hāc rusticitatē facere p̄
q̄m posset & supplicia euadē et dona acq̄rere.
Cū autē in fornacē ignis mitteret p̄pter h̄ qd̄
nolebat deū ihonozare honozes ei ignis exhi-
buit nō ledēs eū. s; circa eū faciēs pulchrā testi-
tudinem. q̄ uidēs iudex fecit eū gladio trāsuer-
berari de cui⁹ cozpe tantus sanguis exiuit. q̄
totā fornacē extēxit. & cozp⁹ martiris ab igne
itactū pmāsit. Quarto blasphem⁹ ē p̄pha-
nus q̄n̄ in p̄rem celestē & in sūmum & eternū
pōtificē infigit dentē. p̄. xxx. Est gnāco que
patri suo maledixit & q̄ p̄ dentib⁹ gladios h̄z
Isti deteriores uidentē hēticis q̄ blasphemāt qd̄
ignozāt isti autē nō p̄nt se o ignozātia excusāe.
Quarta terciū sc̄z de pena blasphematiū sci-
endū qd̄ blasphem⁹ oera se deū puocat
ut eū diuersimode & subita mozte percuciat.
Iob. xxxiiii. Qui addit sup̄ p̄ca sua blasphemāz
sermonib⁹ suis. puocat deū ad iudiciū. p̄s. Be-
nedicētes ei hēditabūt terzā maledicētes autē
ei dispibunt. i. diūsimode pibunt. Nā h̄m legē

diuinā blasphem⁹ erat a pplo lapidādus. **Iē.**
xxiiii. Educ blasphemū extra castra ut lapide-
 tur. **Scdm** leges ciuiles capite plectendus est.
Scdm legē machometi blasphemator macho-
 meti filr snia capitali puniē. **Scdm** iura cano-
 nica spūali snia. s. excōicacione nisi desistat p
 qz sniam a deo & ab ecclie sfozco sepat. **Iē** qn-
 qz de⁹ blasphemos occidit hostili gladio. ut p
 iudith holofernē. **Iud.** xii. **Per** dauid goliam.
i. Reg. xvii. **Et** p iudā nichanozē. i. mach.
Qnqz p scōs angelos. ut exercit⁹ sēnacherib.
ysa. xxxvii. **Dicit** em̄ tho. i. qd ppter blasphe-
 miā imisit in eū plagā illā dñs. **Iē** p scōs qn-
 qz ut iulianū apostatā p sanctū mercuriū. **Si**
 cut legit^r in miracul⁹ beate uginis. **Iē** qnqz di-
 uersis iudiciis punit eos dñs ultrouū. **De** quo
 dam milite dicit^r qd cū in ludo alearuz oculos
 dei iuraret. sbito ei⁹ oculi in alcā ceciderūt. **Iē**
 in remēsi dyoc. **Cū** miles qdam i die cene lu-
 deret ad taxillos & deū enozmiē blasphemaz
 pcutus est morbo caduco cozā oib⁹ cadens et
 p totā diem sequentē se discerpēs ad terzaz se
 allidēs & spumās aiām miserā sic euomuit.
Iē cum quidaz ali⁹ filr luderet & horribiliter
 blasphemaret deum. horribiliter percussus ce-
 cidit spumans & euomens usqz adeo cōsump-
 tus est qd cum eēt magnū corpus eius. reda-
 ctū est ad quāritatē pui pueri. & ocli ei⁹ ita li-
 qfacti ut reducerent^r ad quāritatē oeloz uni⁹
 passeris. **Iē** qnqz arzipiūē & suffocāt a demo-
 nib⁹ sicut patet de puero qnquēni blasphemō
 iiii. dyal. xix. **Silr** de illo q blasphemādo dya-
 bolo se reddidit & ab eo suffocāt^r interit ut
 dictū est sup. **Iē** aliqn fulmināt. **Contigit** se-
 mel pifius qd cū quidā qdzigari⁹ duceret i q-
 dziga mltas psonas de pifius apud sanctū dy-
 onisiū cū aliqd aduersi acciderz ei i uia et tur-
 piē blasphemaret deū. sbito fulgur d celo eoz-
 ruit et eū pfozans occidit equis psonis et reb⁹
 aliis illesis. **Iē** quidā nauta i dyoc. cabloneñ.
 cū nauē duceret & blasphemaz i aqua cozrus-
 it & licet scirz bñ natate eadēs nō surzexit qz
 fraē suus q h reculit qrens mueit eū mortuuz
 toto cozpe intacto hntem int⁹ in oze linguam
 radicit⁹ & oio sūptam. **Item** blasphemī sepe
 puniunt^r i mēbro de quo peccāt & era qz pec-
 cant. **Sepe** em̄ hic puniūt in ligua p qm pec-
 cāt iuxta illud. **Sap.** xi. **Per** q peccat qz p hec
 & torquet. ut diues epulo i inferno cruciaba-
 tur i ligua in q peccauerat. **luē.** xvi. **Iō** iudas.
 2. mach. xv. linguaz impiū nichanozis q deum
 blasphemauerat pcepit pteclatim auib⁹ dari. In i
 ferno aut blasphemī i ligua ipi semetipos pu-
 niēt. ut dicit^r apoc. xvi. **Effūd**it angls. i. xpūs
 pphalam iracūdie dei sup sedē bestie. i. i infer-
 nū. & factū est regnū ei⁹ tenebosū & eman-
 ducauerūt liguas p dolozi⁹ suis et blasphemā-
 uerūt deū celi p dolozi⁹ & uulnerib⁹ suis. **Iē**
 in ptrib⁹ aquitanie dicit^r accidisse qd duo ma-
 cellariū uēditozes carniū erāt assueti blasphe-
 miis & ligua maledica carnes xpī laceraē. **Cū**
 aut in uilla ubi erāt hostes irzuerēt & mltos

occidisset eos occiderūt. q moziētes liguas hor-
 ribilit^r emiserūt incredibili quāritate. **Canes**
 aut agregati extra morē eoz de aliozuz medio
 quos itactos reliqrunr. eos mēbzati dilacera-
 uerūt. sic ipi uiui dilacēauerāt mēbzaz xpī. **Iē**
 de quodā alio accidit qd cū blasphemaz subito
 pcutus cecidit mortuus liguam extrahēs i cō-
 fili qzitate & p horroze ē a suis relic⁹. **Punit**
 etiā nō solū se blasphemātes. s. etiā scōs suos.
Vñ cū quidā blasphemaret beatā uginē. man⁹
 ei⁹ sinistra distorta ē & cū p hac pl⁹ blasphe-
 maret. dextera ei⁹ silis facta ē. & cū p dolozi-
 bus despans pl⁹ & plus blasphemaret. i aliis
 mēbzis plus & pl⁹ pcutit. **Cū** aut p uentrem
 ei⁹ iuraz uētre ei⁹ mflato sbito crepuit medi-
 us. In passione alexādrī & eueci⁹ & theodoli
 legit^r qd cū aureli⁹ pfectus urbis rome beatū
 alexandzū p̄m occidisset & eo occiso insulta-
 ret blasphemāis sbito aū pedes ei⁹ uirga ig-
 nea cecidit et uox ad eū facta est. aureli accipe
 bzauū meritoz tuoz. **Cū** aut h credēs factū
 p maleficiū adhuc occisis martirib⁹ insultaz
 uox ad eū facta est. aureli. **Ecce** istis quib⁹ m-
 sultas regnū celoꝝ aptum ē ut illud optineāt
 tibi aut infernus pat^r & aptus ē ut ibi penas su-
 stineas sempitēnas q ad domū suā ductus tre-
 mefactus & qsi amēs fcūs & p dolozi⁹ ling-
 uam suā māducās expirauit. **In** triptica hyste-
 li. vi. dicit^r qd eū quidā dyaconus cyrillus no-
 mie igne dīno succēsus gētilium ydola cōcre-
 masset sic ipi in sebaſte ciuitate sepulchz beatī
 iohis bapiste sfregerāt. & ossa obullisset ipsi
 eo occiso iecur eius i uindcām miurie mādu-
 cauerūt. & statim ligua eoz putrefacta est. et
 ipi dētib⁹ & toto cozpe tabefacti i se dīne u-
 tutis iudiciū sgnouerūt & pdicauerūt. **Si** er-
 go sic puniti sūt comestozes iecozis martiris.
 quātum puiri credūt qui dētib⁹ lacerāt coz-
 pus et mēbzaz xpī. **Iē** de alio accidit qd dū blaf-
 phemaret. umis i ligua eius exoztus eam to eā
 cozrosit. **Iē** qz blasphemī i inferno detrudū-
 tur & claudūt ut patz. apoc. xix. **Bestia** plena
 noibus blasphemē & om̄s qui hēbant caracte-
 rē eius & similitudiem missi sūt in stagnū ignis
 ardētis. **Si** em̄ pueri pui q maledicebant hely-
 seo ascendēti i bethel eraditi sunt urfis ad de-
 uozandum. iiii. **Reg.** 2. quanto magis magni
 & pucti tradentur demonibus ad deuoza-
 dū q maledicūt eterno dei filio & i eternum
 cruciabuñt. **Iē** in passione beati sebaſtiani le-
 git^r qz uox nichostrati uidit angelū libzū
 tenentē aptum i quo legebat beatus sebaſtia-
 nus q pdicabat de stemptu mūdi & penis m-
 ferni & gaudiis paradisi. & dicebat mter mltā
 alia de inferno timēda sūt illa tozmēta iferni
 ubi flāma edax increduloꝝ aiās deuozat. ubi
 dzachones liguas blasphemantium comedēt
 ubi serpētes diris mozi⁹ icreduloꝝ pectoza
 depascūt. ubi ululat^r resonat & gemit^r & cla-
 moꝝ sfulsus &c. **Ad** h sūt mltā que habent^r su-
 p. de inferno. Dī xi.

Demde considerandum est in spali de blasphemia in spiritu sancto. et circa hoc consideranda sunt tria. Primo quod sit blasphemia in spiritu sancto. Secundo de speciebus eius. Tercio utrum peccatum blasphemie sit irremissibile.

Arca primum sciendum quod de peccato siue blasphemia in spiritu sancto tripliciter habetur loquuntur. Antiqui enim doctores. scilicet Athanasius. Hilarius. Ambrosius. Ieronymus. et Crisostomus dicitur esse peccatum in spiritu sancto quod ad seipsum aliquod blasphemum dicitur contra spiritum sanctum siue spiritus sanctus accipitur secundum quod est nomen essentialis quod est toti trinitati cuiuslibet persona est spiritus sanctus. siue per ut est nomen personale unum in trinitate persone. et secundum hoc distinguitur Matheo. xii. blasphemia in spiritu sancto contra blasphemiam in filium. Christus enim operatus est quedam humanitas puta comedendo bibendo et alia homini faciendo. et quedam diuinitas scilicet demones eiciendo. mortuos suscitando et cetera homini. quod quidem habet et per uirtutem proprie diuinitatis et per operationem spiritus sancti quo secundum humanitatem erat repletus. Iudei autem primo quidam dixerunt blasphemiam in filium hominis cum dicebant eum uozaces potatoze uini et publica uozes amatozes. ut habetur. Matheo. xi. Postmodum autem blasphemauerunt in spiritum sanctum. dum opera que ipse operabatur uirtute proprie diuinitatis et per operationem spiritus sancti. attribuebant principi demonioze. et propter hoc dicitur in spiritu sancto blasphemasse. Augustinus autem in libro de uerbis domini blasphemiam uel peccatum in spiritu sancto. dicit esse finale impietatis. quod scilicet aliquis pleuerat in peccato mortali usque ad mortem. quod quidem non solum uerbo oris fit sed etiam uerbo cordis et operis non uno sed multis. hoc autem uerbum sic acceptum dicitur esse contra spiritum sanctum quia est contra remissionem peccatoze que fit per spiritum sanctum que est caritas patris et filii. nec hoc dixit iudeis dominus quasi ipsi peccarent in spiritu sancto. nondum enim erant finali peccatozes. sed admonuit eos ne taliter loqueres ad hoc peruenirent quod in spiritu sancto peccarent. Et sic intelligendum est quod dicitur. Matheo. xii. ubi postquam dixerat. qui blasphemauerit in spiritu sancto etc. subiugit euangelista quod dicebat. spiritum mundum habet. Alii uero aliter accipiunt dicitur peccatum uel blasphemiam in spiritu sancto esse quod aliquis peccat contra appropriatum bonum spiritus sancti. cui appropriatur bonitas. scilicet patri potentia. et filio sapientia. Unde peccatum in patrem dicitur esse quod peccat ex infirmitate. peccatum autem in filium quod peccat ex ignorantia. peccatum in spiritum sanctum quod peccat ex certa malicia. ex ipsa electione mali. Quod quidem ostingit dupliciter. Vno modo ex inclinatione huius uiciosi qui malicia dicitur. et sic non est idem peccare ex malicia quod peccare in spiritu sancto. Alio modo ostingit ex eo quod per conceptum abicitur et remouetur id quod delatorem peccati poterat impedire. scilicet spes per desperationem et timorem per presumptionem. et quedam alia homini. hoc autem omnia que peccati delatorem impediunt sunt effectus spiritus sancti in nobis. et ideo sic ex malicia peccat. est peccare in spiritu sancto.

Arca secundum scilicet de speciebus peccati seu blasphemie in spiritu sancto. sciendum quod secundum quod

peccatum in spiritu sancto tercio modo accipitur quod est enim predicta spes ei assignatur que distinguitur secundum remotionem uel contemptum eorum per que potest homo a delatione peccati impediri. que quidam sunt uel ex parte diuini iudicii. uel ex parte donorum ipsius. uel etiam ex parte ipsius peccati. Avertit enim homo a delatione peccati ex consideratione diuini iudicii quod habet iustitiam cum misericordia. Et per spem que surgit ex consideratione remissionis peccati et promissionis boni. et hoc tollit per desperationem. Et iterum per timorem qui conuenit surgit ex consideratione diuine iusticie punitionis peccati et hoc tollit per presumptionem. dum scilicet aliquis se presumit gloriam adipisci sine meritis uel ueniatis sine pena. Dona autem dei quibus retrahimur a peccato sunt duo. quorum unum est cognitio ueritatis contra quod ponitur impugnatione ueritatis agnitione dum scilicet aliquis ueritatem fidei agnitam impugnet ut licet peccet. Aliud est auxilium interioris gratie contra quod ponitur inuidia fratris gratie dum scilicet aliquis non solum inuidet persone fratris sed etiam inuidet gratie dei crescenti in mundo. Ex parte uero peccati duo sunt que hominem a peccato retrahere possunt quorum unum est inordinatio et turpitudine actus cuius consideratione inducere solet in hominem penitentiam de peccato commisso. et contra hoc ponitur in penitentia non quidem eo modo quo dicitur penitentiam in peccato usque ad mortem. sic super impietatem accipiebatur. sic enim non esset speciale peccatum. sed quedam peccati circumstantia. sed accipitur hoc impietatem secundum quod impotat. propositum non peccandi. Aliud autem est puritas et breuitas quod quod in peccato gerit secundum illud. Rom. vi. Que fructus habuistis in quibus nunc erubescitis cuius consideratione inducere solet hominem ad hoc quod eius uoluntas in peccato non firmetur. et hoc tollit per obstinationem. quod scilicet homo firmat propositum suum in hoc quod peccato inheret. Et de his duobus dicitur. Ierem. viii. Nullus est qui agat penitentiam super peccato suo dicens quod feci. quod ad primum omnes conuersi sunt ad cursum quasi equus impetu uadens ad praesulum. quod ad secundum.

Arca terciu scilicet utrum peccatum in spiritum sanctum sit irremissibile. Sciendum quod secundum diuersas acceptiones peccati in spiritum sanctum diuisio de irremissibile dicitur. Si enim dicatur peccatum in spiritum sanctum finalis impietas. sic dicitur irremissibile quia nullo modo remittitur peccatum mortale in quo homo peccauerat usque ad mortem. quia in hac uita non remittitur per penitentiam. nec etiam in futuro dimittitur. Secundum autem alias duas acceptiones dicitur irremissibile. non quia nullo modo remittatur. sed quia quod est de se habet meritum ut non remittatur et hoc dupliciter. uno modo quod est ad penam. Qui enim ex ignorantia uel ex infirmitate peccat. minor penam meretur. que autem ex certa malicia peccat. non habet aliquam excusationem unde eius pena minuat. Sicut etiam que blasphemabat in filium hominis eius diuinitate nondum reuelata. poterat habere aliquam excusationem propter infirmitatem carnis que in eo aspicietur. et sic minor penam merebatur. Sed qui ipsam diuinitatem blasphemabat opera spiritus sancti dyabolo attribuens. nullam excusationem habebat unde eius pena dinumeretur. et ideo dicitur secundum expositionem crisostomi quod hoc

peccatū nō remittit neq; ī hoc seculo neq; ī futuro qz p eo passi sunt penā & ī pñti uita p romanos & ī futūa uita ī pena inferni. Sic etiā athanasi⁹ inducit exēplum de eorum pentib⁹ qui pmo qdem extra moysen extendunt ppter defectū aq & panis & h dñs sustinuit pacientē. hēbant ei excusacōem ex infirmitate carnis. S; postmodū graui⁹ peccauerunt qz blasphemātes ī spūsanctū bñficia dei q eos de egypto eduxerat ydolo attribuētes cum dixerūt hii sunt dii tui isrl' qui te eduxerūt de terra egypti. & iō dñs & rpaliter fecit eos puniri qz ceciderūt ī die illo quasi tria milia hominū. & ī futūe eis penā cōminat dicens. Ego autē ī die ultōnis uisitabo h peccatū eoz. Alio mō pē intelligi quantū ad culpā. sic aliq; dicitur morib⁹ incurabilis uel h m naturā morbi p qz tollit id ex quo morib⁹ pē curari. puta cum morib⁹ tollit uirtutē nature. ul' inducit fastidium cibi & medicie. licz etiā talē morbum de⁹ possit curare. Ita etiā pētm ī spūsanctum dicit irremissibile h m suā naturā mōntem excludit ea p que fit remissio pētoz. p h tñ non pcludit uia remittēdi & sanādi oīpōtentie & mīe dei p qm aliqñ tles qñ miraculose spūaliter sanantē.

DE RIXA. DI. XI.

Decima filia ire est rixa. Sciendū est autē q sic otencō impoztat quādam tradicōnem ī uerb. ita rixa impoztat qzdam tradicōem ī factis. Vñ sup illud. ad gal. v. Ire rixe diffensiones & c. Dicit glo. qd rixe sūt qñ ex ira se inuicē peccunt. & iō rixa uideē cē qōdam puatum bellū qd mē pziuatas psonas agit. nō ex aliq publicā auctoritate. s; magis ex inordinata uolūtate & iō rixa sp impoztat pētm et ī eo quidē qui altez inuadit iuste est peccatū mortale. Inferre ei nocumentū pxio etiā ope manuali nō ē absq; mortali pēto. ī eo autē qui se defendit pōt esse sine pēto. & qñq; cū peccato ueiali. & qñq; etiā cū mortali h m diuersū motū animi & diuersū modum se defendēdi. Nam si solo aīo repellēdi iniuriā illatā & cū debita moderatōe se defēdat nō est peccatū. nec pprie pē di ci rixa ex pte ei⁹. Si uero cū aīmo uidiēte ule odii uel cū excessu debite moderatōis se defendat. semp est pētm. S; ueiale quid qñ aliq; le uis mot⁹ odii uel uidiēte se imiscet uel cū ratō mltm excedit moderatā defensionē. Mozte autē qñ obfirmato aīo ī ipugnātē isurgit ad eū occidendū uel grauiē ledendū.

DE BELLO. DI. XII.

Undecima filia ire ē bellū. Circa qd considerāda sunt qtuoz. Primo utrū omē bellū sit illicitū & peccatū. Secūdo utz p̄latis & clericis sit licitū bellare. Tertio utrū ī bellis liceat uti mfidis. Quarto utz liceat bellare ī festis.

Arca p̄mum scz utz omē bellū sit peccatū dicens q non. Sic exp̄sse dicit. aug⁹. ī h mone de puero cēturionis dicens. Si xp̄iana disciplina om̄ia bella culpaz h poti⁹ siliū salu

tis petētib⁹ ī euāgelio dareē ne arma abicerēt. seq; militie oīo subēberēt. Dictum est autē eis Nemine scutiatis & contenti estote stipēdiis ur̄is. Quib⁹ ppziū stipēdiū sufficē p̄cepit. militare negociū nō p̄hibuit. Sciendū est autē q ad h q aliquod bellū sit licitū & iustū tria requirūt. Primo quid auctas p̄cipis cuius mādato bellū gerit. nō em̄ p̄tinet ad psonā p̄uatam bellū mouē qz p̄ ius suū ī iudicō sup̄oiz p̄sequi. S; etiā suocare mltitudinē qd ī bellis oportz fieri nō p̄tinet ad p̄uatā p̄sonam. Cū autē cura reipublice om̄issa sit p̄cipib⁹ ad eos p̄tinet reipublicā ciuitatis ul' regni seu puicē sibi subdite tueri & sic licite defendūt eā materialī gladio. extra interioēs quidam p̄turbatoēs dū malefactoēs puniūt. h m illud. Ro. xix. Nō sine cā gladiū portat. Minister ei dei est uīdex ī iram ei q male agit. ita etiā gladio bellico ad eos p̄tinet reipublicaz tueri ab exteriorib⁹ hostib⁹. Vñ et p̄cipib⁹ dicit ī. ps. Eripite paupem & egenū de manu p̄tozis liberate. Vñ aug⁹. extra faustū. Qd naturalis mortaliū paci accōmodat⁹ h pōt ut suscipiēdi belli auctas atq; ociliū penes p̄cipis sit. Secūdo requirit cā iusta ut. s. illi q impugnt p̄pter aliq̄m culpā impugcōez mereant. Vñ. aug⁹. dicit ī li. qōnum. Iusta bella solēt diffiniri q ulciscūt iniurias si gens uel ciuitas plectēda ē. q vl' uīdicare neglexerit qd a suis impbe factū est. Tertio requiritur ut sit intentō bellantiū r̄ca quo scz intēditur. uel ut bonū pmoueat. uel ut malū uiteē. Vñ. aug⁹ ī li. d. ubis dñi. Apud ueros dei cultores etiā ip̄i bella paccata p̄tri sūt q nō cupiditate aut crudelitate s; pacis studio gerūt. ut malī coherceant & boni subleuēt. Pōt etiā cōtingere quod etiā si sit legitima auctas iudicentis bellū & cā iusta. nichilomī⁹ p̄pter p̄uam intētionē bellū reddat illicitū. Dicit aug⁹. ī libro extra faustū. Nocēdi cupiditas. ulciscēdi crudelitas implacat⁹ & implacabilis aīmus feritas rebellādi. libido dñandi & si q sunt similia. h sūt q ī bellis iure culpant. Nec p̄missis obstat qd dñs dicit. Mat. xxvi. Oīs qui accepit gladiū gladio p̄bit. qz sic ait. aug⁹ ī li. extra manicheos. Gladiū accipit q nlla sup̄ozi aut legitima p̄tate aut iubēte uel cedente ī sanguiem alicuius armaē. Qui uero ex auctoritate p̄cipis uel iudicis si sit p̄sona p̄uata ul' ex zelo iusticie. q. ex auctoritate dei si sit p̄sona publica gladio utit. nō ip̄e accipit gladiū s; ab alio sibi om̄isso utit. Vñ ei pena nō debet. nec tñ illi etiā q cū peccato gladio utitur semp occidūt gladio. s; ip̄o suo gladio sp̄peunt qz p peccato gladii eternalitē p̄iunt ni si p̄teant. Itē p̄missis nō obstat qd ait ap̄ls. Ro. xii. Nō uosmetip̄os defēdētes karissimī s; date locū ire. Et do⁹. Math. v. Si qs te p̄culserit ī maxillam p̄be ei & alteraz. qz sic docet aug⁹. ī li. de sermone dñi ī mōte. Hmōi p̄cepta sūt seruāda semp ī p̄p̄tōne aīmi ut scz sp̄ homo sit patus nō resistere nō se defendē

si opus fuerit. Sed quāq; est aliter agendum propter comune bonū et etiā illoꝝ cum quibꝰ pugnat. Vñ. augꝰ dicit in epla ad marcellinū. Agēda sunt multa etiā cū inuicē benigna quadā asperitate plectēdis. Nam cui licētia iniquitatis eripit. utilitē uincit. qm̄ nichil ē infelicius felicitate peccatiū qua penalis nutrit imunitas & mala uolūtas uelut hostis interior roborat. Item sciendū q̄ illi q̄ iuste bella gerit p̄cipaliē et finaliē pacem intēdunt. & ita nō cōtrariantur paci nisi male. quā dñs nō uenit mittere in terrā ut dicit. Math. x. Vñ. augꝰ dicit ad bonifaciū. Nō querit pax ut bellū exerceat. s; bellū gerit ut pax acquirat. Esto ergo bellādo pacificꝰ ut eos quos expugnat. ad pacis utilitatē uincēdo pducas. Sciendū p̄te rea q̄ exercitōnes hoīm ad res bellicas non sunt uniuersaliē seu totaliē phibite nisi pp̄ ordinatōnes q̄ a modernis ibi gerunt. & pp̄ pericula mltā que inde pueniūt. puta occisiōnes & dep̄datōes & alia mltā mala. Ap̄ antiquos em̄ h̄mōi exercitōnes ordiāte et moderate sine h̄mōi piculis rez & cozpoz & sine mutilatōe mēbroꝝ. & sine sanguis effusione fiebant.

Circa secundū scz utrū clericis & p̄lati licitum sit bellare. dicendū est q̄ nō. Cuiꝰ ratio est. qz ad bonū societatis hūane plura sunt necessaria. diuersa autē a diuersis meliꝰ & expeditiꝰ agunt qz ab uno. ut patz per p̄m̄ sua politica. & quedā negocia sunt adeo sibi repugnātia ut ouenient simul exerceri nō possint. et iō illis qui maioribꝰ deputant phibentur m̄ioza. Sic h̄m̄ leges hūanas militibꝰ qui deputant ad exercitia bellica. negociatōes interdiciūt. Bellia autē exercitia maxie repugnant illis officiis quibꝰ ep̄i & clerici deputant pp̄ duo. Primo quidē gn̄ali ratōe. qz bellica exercitia maxias iniquitūdes h̄nt. Vñ multū impediūt aim a contemplatōne diuinoꝝ & laude dei et orōe p̄ populo. q̄ ad officiū primē clericoz. & ideo sic negociatōes p̄pter hoc q̄ nimis implicat aim interdiciūt clericis. ita et bellica exercitia. h̄m̄ illō. ii. thy. ii. Nemo militās deo implicat se secularibꝰ negociis. Sc̄do pp̄ sp̄alem rōnem. Nam om̄s clericoz ordies ordiant ad altaris ministeriū in quo sub sacramento replentat passio xp̄i. h̄m̄ illō. i. coz. xii. Quotiescūq; māducaueritis panē hūc & calicē bibetis mortē dñi annuntiabitis donec ueniat. & iō nō cōperit eis occidere uel effundere sanguinem s; magis eē patos ad pp̄ziā sanguinis effusionē p̄ xp̄o. ut imitent ope q̄ gerūt ministerio. & p̄pter hoc ē institutū ut effūdetes sanguinem etiā sine peccato sūt irregulaēs. Nulli autē q̄ deputat ē ad aliquod officiū licet id p̄ quod suo officio incōgruus reddiē. Vñ clericis oīo non licet bella gerere q̄ ordiant ad sanguinis effusionē. Eis ergo interdiciūt bellare. non qz sit p̄ctm̄ ō gñe suo cum possit esse meritoziū. s; reddiē eis illicitū qz sunt ad opa multo sublimioza & magis meritozia depu-

tati. sic actus m̄rimonialis p̄t eē meritozius. & tamē hiis q̄ uirginitatē uouerūt dampnabilis reddiē p̄pter obligatōem uoti ad maius bonū. debēt p̄lati gregē suum defendere & resistere lupis nō solū illis qui sp̄ualiē gregē interimūt ueꝝ etiā raptoribꝰ & tyrānis q̄ cozpaliter vexāt & ep̄aliē opprimūt & molestāt. nō autem armis materialibꝰ eis in pp̄ziis p̄sonis utendo s; sp̄ualibꝰ h̄m̄ illud. ii. coz. ix. Arma militie n̄re nō sunt carnalia s; sp̄ualia. q̄ quid arma sunt salubres admonitōnes deuote orōnes et oītra p̄tinaces etiā excōicatōis sn̄a. Pos sunt etiā p̄lati & clerici bellis p̄sonaliē interesse. nō quidē ut ip̄i pp̄zia manu pugnet. sed ut iuste pugnatibꝰ ip̄i sp̄ualiē subueiant suis exhortatōibꝰ absolutōibꝰ & aliis h̄m̄ōi sp̄itualibꝰ fulcimētis. Sic & in ueteri lege māda bat. deut. xx. qz sacerdotes in bellis clangerēt sacris tubis. ad hoc ergo fuit p̄mo cessum clericis p̄sonaliter interesse. Quod autē aliqz pp̄zia manu pugnet abusio est. nec eis est a iure concessum.

Circa tertiu. s. utz i bellis liceat uti infidiis sciendū q̄ infidie ordiant ad fallendū hostes. dupliciē autē aliqz p̄ falli ex dicto uel facto alteriꝰ. Vno mō ex eo quod ei dicitur factum uel nō seruat p̄missū & istud sp̄ est illicitum. & hoc mō nullꝰ debet hostes fallere. Sūt autē quedā iura belloꝝ & fedēa int̄ ip̄os hostes seruāda. ut dicit Ambroꝰ i li. de officiis. Alio mō p̄t aliquis falli ex dicto uel facto n̄ro qz ei p̄positū aut intellectū non apimus. hoc autē temp̄ facē nō tenemur. qz etiā i doctrina sacra multa sūt occultanda maxie infidelibꝰ ne irzideāt. h̄m̄ illud math. x. Nolite sanctū dare canibꝰ. Vñ multo magis ea q̄ ad ipugandum inimicos paramꝰ sūt eis occultāda. Vñ inter cetera documēta rei militaris hoc p̄cipue potē de occultandis ofiliis ne ad hostes pueniant ut patet i libris stragomatū francoꝝ. Et talis occultatio p̄inet ad rōnem infidiarū quibꝰ licitū est uti in bellis iustis. Nec pp̄zie h̄m̄ōi infidie uocāt fraudes nec iusticie repugnāt nec ordinate uolūtati. eēt em̄ inordinata uolūtas si aliquis uellet nichil sibi ab aliis occultari.

Circa quartū scz utrū bellare licitū sit in festis. Dicendū q̄ obseruatō festoz non impedit ea que ordiant ad hoīs salutē etiā cozpozalē. Vñ doꝰ arguit iudeos dicēs. Ioh. vii. Michi indignamini qz totū hoīem sanū feci i sabbato. Et mde ē quod medicī licite possunt medicari hoīs i die festo. Multo autē magis est seruāda salus reipublice p̄ quā impediūt occisiōnes mltoz et innumera mala & ep̄alia et sp̄ualia quā salus cozpalis unū hoīs. Et ideo p̄ tuitōe reipublice fideliū licitū est iusta bella exercere i diebꝰ festis si tñ h̄ necessitas exposcat. Hoc em̄ esset tēptare deū si q̄s imimēte tali necessitate a bello uellet abstinē. s; necessitate cessante nō est licitū bellare ni diebꝰ festis.

Dodecima filia ire ē crudelitas. Est autē crudelitas sicut ait seneca libro de clemētia atrocitas quedā animi in exigēdis. Nomē autē crudelitatis a cruditate sumptum eē uideē. Sic autē ea que sunt decocta & digesta solēt habere sapores dulcē & suauē ita illa q̄ sunt cruda horribilē & asperē sapore habere solent. Vñ sicut clemētia impoztat quādam leuitatem & dulcediem animi p̄ quā ē aliq̄s diminiutiu⁹ penaz ita directe crudelitas impoztat quādam asperitatem et atrocitatē animi p̄ quā ē exactiu⁹ & exagge: ratiu⁹ penaz. Est autē sciendū q̄ mīa & clemētia oueniūt in hoc q̄ utq̄z r̄fugit miserā alie nā. s̄ aliter et aliter. Nam ad mīam p̄tinet mīserie subueire p̄ bñficii collatōem. ad clemē: tiam autē p̄tinet diminiuere miserā p̄ pene sub: tractōnem. Et qz crudelitas impoztat supā: būdantiā in penis exigēdis. iō directius op: poniē crudelitas clemētie quā mīe. Interō cū crudelitas accipiē p̄o immīa. Vñ. Iē. vi. diciē. Crudelis est & non miserebiē. Et. p̄. xi. Qui crudelis ē p̄p̄quos abiicit.

DE SEUITIA.

Tredesima filia ire ē seuitia siue fe: ritas. Videndū est autē quid sit & quō differt a crudelitate. Sciendūz uero q̄ nomē seuitie uel feritatis accipiē a similitudinē siluestriū bestiaz. i. feraz q̄ eē seue dicūt. Hmōi em̄ aīalia nocēt hoīb⁹ ut ex eoz corpib⁹ pascant. nō ex aliqua iusticie causa. cui⁹ cōsideratō p̄tinet ad solaz rōem & ideo p̄p̄ie loquēdo feritas uel seuitia diciē fm̄ quā aliquis ī penis inferēdis nō cōsiderat ali quā culpā ei⁹ qui puniē. s̄ solū h̄ qd̄ delcatur in hoīm cruciatu & sic patz q̄ orinet sub besti alitate. nam talis delcātō nō est humana s̄ be: stialis p̄ueiens uel ex mala cōsuetudinē uel ex cozruptōne nature. Sic & alie hmōi bestiales affectiones. Sed crudelitas attendit culpā in eo qui puniē. s̄ excedit modū ī puniēdo. et iō crudelitas differt a seuitia siue feritate sicut malicia hūana a bestialitate ut d̄z ī. vii. ethico.

DE MUTILATIONE. Di. xiiii.

Demde cōsiderandū est de peccatis iniuriarū q̄ p̄ximis inferūt. Et cir: ca h̄ querūt quatuoz. Primo d̄ mutilatōe mēbzoz. Secūdo de uerbera: tōe. Tertō d̄ icarceratōe. Quarto d̄ occisione.

Circa primū uidendū ē. uerū in aliquo cāu sit licitū aliquē mutilare. Dicendū q̄ que: libz pars hūani corpis ē p̄pter totū corp⁹ sicut impfectū est p̄pter pfectū. & iō d̄ quolibz mē: bzo corpis disponendū ē fm̄ qd̄ expedit salutē & bone dispositōni toti⁹. Mēbzū autē huma: ni corpis p̄ se quidē utile est ad bonū toti⁹ coz: pis. p̄ accūs tū potest oringere q̄ sit nociuum puta cū mēbz putridū est toti⁹ corpis cozrup: tiuū. Si ergo mēbzū sanū fuerit in sua natu: rali dispositōe cōsistēs nō pōt p̄scindi absqz to: tius hoīs nocumēto. S̄ qz ip̄e tot⁹ hō ordina: tur ut ad finē ad totam cōitatem cuius ē pars

potest oringere q̄ abscisio mēbzī & si uergat in detrimentū toti⁹ corpis. ordinaē tñ ad bo: nū cōitatis inq̄ntū alicui inferē in penam ad cohibitiōem peccatoz. & iō sic p̄ publicaz p̄tā: tem aliquis licite puatur totalē uita p̄p̄e ali: quas maiozes culpas. ita etiā puat mēbzō p̄p̄e aliq̄s culpas mīozes. h̄ autē nō ē licitūz alicui p̄uate p̄sone etiā uolēte illo cui⁹ est mēbzum qz p̄ hoc fit iniuria cōitati cui⁹ est ip̄e homo & omēs p̄tes eius. Si uero mēbzum p̄pter putre: diem sit toti⁹ corpis cozruptiuū. tūc licitū est de uolūtate ei⁹ cuius ē mēbzum putridūz mē: bzum p̄scindere p̄pter salutē toti⁹ corpis quia unicuiqz cōmissa est cura p̄p̄ie salutis. & ead̄: racō est si fiat uolūtate ei⁹ ad quē p̄tinet cura: re. de salute eius qui habz mēbzum cozruptū. Aliē autē aliquē mutilare oīo est illicitū. Scien: dum uero est q̄ p̄pter salutē toti⁹ corpis pōt licite mēbzum p̄scindi s̄ nō p̄pter salutē aīme seu p̄pter peccatū qd̄cūqz uitandū. cui⁹ ratio est. qz mēbzum nō ē p̄scindendū p̄p̄e cozpales salutē toti⁹ nisi qñ aliter toti subueiri nō pōt. Saluti autē sp̄uali semp̄ p̄t aliē subueiri quā per mēbzī p̄scisionem. qz peccatū subiacet uolūtati & iō in nullo casu licet mēbzum p̄scindē p̄p̄e quodcūqz peccatū uitandū. Vñ crisō. expo: nens illud. Mat. xix. Sūt eunuchi q̄ seip̄s os castrauerūt p̄pter regnū celoꝝ. dicit. nō mē: bzoꝝ abscisionē s̄ malaz cogitatōnū intrep: eōem. maledcōne em̄ est obnoxius qui mem: brum abscindit. Etenī qui hoicide sunt talia p̄sumunt. Et postea subdit. Neqz cōcupiscen: tia māsuētioꝝ ita fit s̄ molestioꝝ. Alīudē eī ha: ber fontes sperma qd̄ in nobis est & p̄cipue a: p̄posito incōtinēti & mēte negligente. nec ita abscisio mēbzī cōp̄zimit temptatōes ut cogita: tōnis frenum.

Circa s̄iōm scz utrū patrib⁹ liceat filios uer: berare. uel dñis seruos. Dicendū q̄ p̄ uer: beratōem quoddā nocumētū inferē cozpozī eius q̄ uerberat. aliter tñ q̄z in mutilatōne. nam mutilatō tollit cozpis integritatē. ue rberatio uero tñmō afficit s̄m̄ doloꝝ. Vñ mul: to minus nocumētū est q̄z mutilatō. No: cumētū autē inferre alicui nō licz nisi per mo: dum pene p̄pter iusticiā. Null⁹ autē iuste pu: nit aliquē nisi sit ei⁹ dicitōni subiectus. Et iō uerberare aliquē nō licet nisi hñci p̄tatem sup: illū qui uerberat. & qz filius subditē p̄tati p̄ris & seruus p̄tati dñi licite p̄t pater uerberare fi: liū et dñs seruū causa cozrectōnis & disciplie. Iō diciē. p̄. xviii. Qui p̄cit uirge odit filiū su: um. Et infra. xxxiii. Noli subēhere a puero dis: ciplinā. si em̄ p̄cusseris eū uirga nō mozieē. tu uirga p̄cutis eū & aīam eius de inferno libe: bis. Itē heb. xii. Quis em̄ fili⁹ quē nō corripiat pater. Itē eccl̄. xxxiii. Seruo maluolo toztura & cōpedes. Et ibidē. Cibaria & uirga & onus asino. p̄tis & disciplina et op⁹ suo. Nec obstat p̄dictis id qd̄ dicit apl̄s eph. iii. Vos p̄res nolite ad indignatōez puocae filios uos. Et ifra: sb̄dit. Et uos dñi eadē facite h̄uis remittēte s

minas qz per hoc qz phibent patres ne filio ad iracūdiā puocent nō phibet quim filioa uerberēt causa disciplīe & correctōis .s; qz nō imoderate eos affligāt uerberibz . Qz uero iudiciē dñis qz remittāt minas pē dupliciē intelligi . Vno mō ut remisse minis utant . qd p̄tinet ad moderatōem disciplīe . Alio mō ut aliquis nō semp impleat qd om̄inatus est . qd p̄tinet ad hoc qz iudiciū quo q̄s cōm̄inatus est penā p̄ remissionis m̄iam tempetur .

Quarta tertiū scz utrū sit licitū aliqz in carcere . Dicendū qz i bonis corpis tria per ordiē considerant . Primo quidē integritas corpis substantie . cui detrimentū afferē p̄ occisiōē uel mutilatōem . Secūdo delcātio uel quies sensus cui opponit uerberatō . uel quodlibz sensū doloze afficiēs . Tertio motus & usus mēbz qz qui impediē p̄ ligatōem & incarcerationē nē seu qzcuqz detentōem . & iō incarcerationē aliqz que uel qualitercuqz detinē est illicitū nisi fiat fm̄ ordiē iustitiē aut i penā aut ad cautelam alicui mali uitādi . Sciendū tñ qz aliquē detinē ad horā ad impediendū ipm̄ ab aliquo illicito ope p̄pterādo licitū est cuilibz . Sicut cū q̄s aliū detinet ne se p̄cipitet uel ne aliū feriat . Sed simpliciē aliqz includere uel ligare non ad illū solū p̄tinet qui hz uniuersaliē disponē de actibz et uita alteri . qz p̄ talem inclusionē uel detentōem impediē nō solū a malis s; etiā a bonis agendis . Cōueniens autē est qz talis pena aliquoties imponat . Hō em̄ qui p̄tate sibi data abutit meret eam amittē . Nam puilegiū meret amittē qui excessa sibi abutit p̄tate . Et iō hō qui peccādo abutit ē libero usu mēbz suo . qz ueniens est qz pena detentōis puniāt . Sic autē deus fm̄ ordiē sapiētiē sue qz qz cohibet p̄ctōzes ne possint suas malas uolūtares implere . fm̄ illud . Job .v . Qui dissipat cogitatōes malignoz . ne possint manū eoz implete qd ceperāt . Qz qz uēo p̄mittit eos agere q̄cquid uolunt . fm̄ illud . ps . Dimisi eos fm̄ defideria cordis eoz . Et eccl̄ . xv . De⁹ reliquit hominē in manu siliū sui . Sic fm̄ humanā iustitiā hoies nō p̄ qualibet culpa incarcerationē s; p̄ aliquibz includunt .

DE HOMICIDIO . DI . XLIII .

Quarta quartū scz de occisiōe seu homicidio querūt quibz . Primo utrū licitū sit occidere peccatozes . Secūdo utrū in aliquo casu liceat occidere innocentē . Tertio utrū liceat alicui occidere semetipm̄ . Quarto utrū liceat alicui occidere hoīem seipm̄ defendēdo . Quinto utrū casualitē occidens hoīem sit hoīcida dicendū .

Primo declarandū est qz licitū sit peccatozes occidē . & quō . Videam⁹ autē qz ordiē naturali impfectōza sūt p̄pter p̄fectōza . Vñ & in uia gnationis natura ab impfectis ad p̄fectōza p̄cedit . Et inde ē qz in gnatione hoīs prius est uiuū . demō sensitiuū . postremo autē hō . Itā etiā illa q̄ tñ uiuūt ut plāte sūt p̄pter aīalia . aīalia sūt p̄pter hoīem . Sic autē ordiē

naturali plante sūt p̄pter usum aīaliū . & aīalia bzuta p̄pter usum hoīs . sic ordiē naturali ps ordiatur ad totū sic impfectū ad p̄fectū . quia om̄is ps naturalit est p̄pter totū . & iō sic p̄pter seruatōnem uite aīaliū p̄scindunt plante . & p̄pter nutrimentū & seruatōnem uite hoīs aīalia bzuta licite occidunt . ita si salutē totius hūani corpis expediat p̄scisio alicui⁹ membri puta cū est putridū & alioz mēbzoz cozpozis cozruptiū laudabiliē & salubritē amputatur . Quelibz autē p̄sona singlaris opat ad totā cōitātē sicut ps ad totū . & iō si aliqz hō sit in periculū ipius cōitatis & cozruptiū ipius p̄pter aliqz peccatū laudabiliē & salubritē occidit . ut boni cōis integritas seruet . Nam modicum fermentū totā massā cozruptit . i . coz . xv . Ideo p̄cipit . exo . xxii . Maleficos nō patieris uiuere . Et . ps . In matutino interficiebā om̄s p̄ctōzes terre . Licet em̄ hoīem ut hō est occidē sit p̄ se & fm̄ se malū put hō naturalit liber ē & p̄pter seipm̄ exūs . qz tñ peccādo ab ordiē rōnis recedit & decidit a dignitate hūana incidēs quozdam mō in seruitutē bestiaz ut scz de ipso ordinet fm̄ qz est aliis utile fm̄ illud . ps . Homo cū in honore eēt nō intel . cōp . ē iu . m̄sp . & similis factus ē illis . Iō qzuis hoīem in sua dignitate manentē occidē sit fm̄ se malū . tñ hōmimē p̄ctōzem occidē p̄ esse bonū . Sic & occidere bestiam . qz mal⁹ hō peior est bestia et pl⁹ nocet ut dicit ph̄s . iii . polit . & . viii . eth . Sciendum tñ qz nec om̄s sunt semp nec uniuersaliē abscondēdi . Sic nāqz fm̄ ordiē sapie sue demim⁹ qz qz statī p̄ctōzes occidit ad liberatōez bonoz quibz p̄ctōzes erāt in scandalū piculū & grauamē . Qz uero cōcedit eis tēpus penitētiē fm̄ qz & ipis p̄ctōzibz & elcis suis nouit dñs expedire . fm̄ illud . ysa . xxvi . Proptēa expectat dñs ut miserrā uestri . Sic humana iusticia dīnam iusticiāz p̄posse cupiēs imitari p̄nicōsos hoies ut alios seruet occidit eos uēo qui nō grauiē nocēt aliis ad p̄niam referuat . Pernitōsos etiā nō p̄ uniuersaliē extirpatē scz uel qz mali nō possunt occidi quim simul occiderent & boni . ul qz latēter in bonos . uel qz multos hnt sequaces . ita qz sine bonoz piculo interfici nō possunt . Sic dicit aug⁹ . extra p̄menianū . Vñ dñs magis docet sinendū eē malos uiuē & ultōnem usqz ad extremū iudiciū referuandū quā qz boni simul cū p̄ctōzibz occidant . & hoc p̄t̄ in p̄bōla de s̄izaniis . math . xiii . Qñ uero ex occisiōe maloz non immet bonis piculum . s; magis tutela & salus . tūc licite possunt occidi . Malos autē occidē nō om̄ibus est licitū . nlli scz singulari p̄sonē . s; solū illis quibz cura cōitatis cōseruādē amittit . sicut ad medicū p̄tinet mēbzū . putridū amputāē qñ sibi cura totius corpis ē cōmissa . Cura autē cōis boni omissa est p̄m̄cipibz hntibz publicā p̄tatem . & ideo illis solis licet malefactōes occidere . nō autē p̄riuatīs p̄souis . Itē hoc idē cleris non licz duplici rōne . Primo quidē qz sūt electi ad altaris m̄sterium in quo xp̄i passio

representat. Qui cum malediceret non maledicebat. cum pateret non comminabatur. ut dicitur i. pe. ii. Et ideo competens est quod clerici non sint percussores nec occisores. quia ministros deus suo domino committit formari. secundum illud ecclesiasticum x. Secundum iudicium populi sic et ministri eius. Alia ratio est quia clericis committitur ministerium noue legis in qua nulla pena occisionis uel mutilationis determinari uideatur. Et ideo ut sine ydoneis ministris noui testamenti debet a talibus abstinere. Licet de sanctis aliquibus ligamus in ueteri testamento quod occiderunt peccatores. ut moyses a leuitis fecit occidi viginti duo milia hominum propter adorationem uituli. exo. xxxiii. Et phinees sacerdos interfecit isralitam cum madyanide coeum esse. Num. xxv. Et samuel interfecit agag. regem amelech. i. Reg. xv. Et helyas sacerdotes baal. iii. Reg. xix. Et mathathyas eum qui ad sacrificandum accesserat. i. mach. ii. Isti enim erant ministri ueteris legis in qua et per quam pene corporales infligebantur. et ideo illis congruebat etiam manu propria occidere peccatores. In noua uero lege quia clericorum officium ordinatum est ad meliora quam sunt occisiones corporales ad ea scilicet quae pertinent ad spiritualem salutem. ideo non congruit eis ut se ingerant in mortem. Unde prelati ecclesie si officia principaliter suscipiant. non tamen debent iudicium sanguinis exercere per se ipsos. sed eorum auctoritate deus per alios exerceri.

Quia secundum se utrum in aliquo casu sit licitum occidere innocentem. Dicendum quod hoc potest considerari dupliciter. Uno modo secundum se. Alio modo per operationem ad aliud. Secundum se quidem considerando hominem nullum licet occidere. quia in quolibet etiam peccato debemus amare naturam quam deus creauit. quod per occisionem corrumpitur. Sed sic dicitur est occisio peccatoris sit licita per operationem ad bonum commune quod corrumpitur per peccatum. uita autem iustorum est seruatio boni communis et promouenda. quia ipsi sunt principales pars multitudinis uniuersae. et ideo nullo modo licet innocentem occidere. Nec tamen peccauit abrahama uolens occidere ysaac quia hoc uolebat facere ex mandato domini. Deus autem uniuersale dominum habet mortis et uitae. Et ideo enim ordinatio mortis et peccatorum et iustorum. Et ideo ille qui ex mandato dei occidit hominem non peccat. sic nec deus cuius est executor. Item iudex sciens aliquem innocentem qui tamen per falsos testes quincies debet diligenter examinare testes ut inueniat occasionem liberandi innocentem. sic fecit daniel. xiiii. Si autem hoc non potest aut subfugiat iudicium mittendo ad superiora. aut componat iter partes si potest. aut differat proferre sententiam. aut si nichil horum potest facere non peccat secundum allegata. sententiam proferendo. quia non ipse occidit innocentem. sed illi qui ipsum asserunt esse nocentem. Item minister iudicis odempnatis innocentium si sententia manifestum errorem committit non debet obedire alioquin excusarentur carnifices qui martires occiderunt. Si uero non contineat iniusticiam manifestam non peccat preceptum iudicis exequendo. quia ipse non habet sententiam superioris. nec ipse occidit innocentem sed iudex cuius preceptum exequitur.

Quia tertium scilicet utrum alicui liceat occidere seipsum. Dicendum quod seipsum occidere est omnino

illicitum triplici ratione. Primo quidem quia naturaliter quilibet res seipsum amat. et ad hoc primo quod quilibet res naturaliter seruat se in esse et corrumpentibus resistit quantum potest. et ideo quod aliquis seipsum occidat est contra inclinationem naturalem. et contra caritatem qua quilibet debet seipsum diligere. et ideo seipsum occisio semper est peccatum mortale. utpote contra naturalem legem et contra caritatem existens. Secundo quia quilibet pars id quod est. est totum. quilibet autem homo est pars comunitatis. Unde in hoc quod seipsum interficit iniuriam committit facit ut patet per philosophum. v. ethicorum. Tertio quia uita est quoddam donum diuinitus homini attributum et eius partem subiectum. qui occidit et uiuere facit et ideo qui seipsum uita priuat in deum peccat. Sic qui alienum suum interfecit peccat in dominum cuius est seruus et sic peccat ille qui usurpat sibi iudicium de re sibi non commissa. ad solum enim deum pertinet iudicium mortis et uitae secundum illud deus. xxii. Ego occidam et uiuere faciam. Unde nulli etiam publicam partem habenti licitum est seipsum occidere quantumcumque sit impius et peccator. quia alius peccatorem potest occidere propter hoc quod potest de ipso iudicare nullus autem est iudex. seipsum. Licet tamen ei seipsum committere iudicium alioquin. Item nota quod licet homo sit deus seipsum et liberum arbitrium et deus suorum actuum propter hoc licite potest disponere de seipso. quantum ad hoc quod pertinet ad istam uitam quam libero arbitrio ipsius hominis habet regere. tamen transire de hac uita ad aliam feliciorem non subiacet libero arbitrio hominis sed partem diuine. et ideo non licet homini seipsum interficere ut ad feliciter transire uita. Sicut etiam nec ut miserias presentis uitae euadat. quia uelimus malorum huius uitae et maxime terribile est mors ut patet per philosophum. iii. ethicorum. et ita inferre sibi mortem ad aliam huius uitae miserias euadendas est magis malum assumere ad meliorem malum uitam. Sicut etiam non licet seipsum occidere propter aliquod peccatum commissum. tamen. quia in hoc sibi maxime nocet quod sibi adimit necessarium presentis uitae. tamen etiam. quia malefactorum occidere non licet nisi per iudicium publice partem. Sicut etiam non licet mulieri seipsum occidere ne ab alio corrumpatur. quia non debet in se committere crimine maximum quod est seipsum occisio ut uitet minus crimine alienum. Non enim est crimine mulieris per uolentiam uiolari si consensus non assit. quia non iniquatur corpus nisi de consensu matris ut Lucia dixit. Costat autem minus esse peccatum fornicationem uel adulterium quam homicidium. et precipue seipsum. quod est grauissimum quia sibi ipsi nocet cui maxime dilectionem debet. Est etiam periculosissimum quia non restat tempus ut per presentiam experiet. Sicut nulli licet seipsum occidere ob timorem ne sentiat in peccatum. quia non sunt facienda mala ut ueriant bona uel ut uidentur mala. proferunt meliorem et minus certa. Incertum est enim utrum aliquis in futurum sentiat in peccatum. potest enim deus quacumque reparatione superueniente liberare a peccato. Item nota quod sampson qui seipsum cum hostibus ruina domus oppressit. Iud. xvi. non aliter excusat secundum augustinum. i. de ciuitate dei. nisi quia latentem spiritum sanctum habet ei iusserat qui per illud miracula faciebat. et ipse in cathalogo sanctorum conuatur. hab. xi. Eandem rationem assignat aug.

de quibusdā sanctis mulierib⁹ q̄ tpe psecutio-
nis seip̄as occiderūt. q̄z meōria ī ecclā celebrat̄
Arca quartū scz utrū liceat alicui hoīem oc-
cidē se defendēdo. Dicendū q̄ unū act⁹
nichil p̄hibet duos eē effectus. quoz alē solū
sit ī mēreione. ali⁹ uēo p̄ter intētiōem. Mo-
rales aut̄ actus recipiūt sp̄m h̄m id q̄o inten-
diē. non aut̄ ab eo q̄o est p̄ter intētiōem cū
sit p̄ accūs. Ex actu ergo seip̄m defen-
dētis duplex effect⁹ sequi p̄t. Vnus quidē cōseruatio
pp̄rie uite. ali⁹ aut̄ occisiō inuadētis. act⁹ aut̄
h̄mōi ex hoc q̄o intēdiē cōseruatio pp̄rie uite
nō habet rōnem illiciti. cū hoc sit naturale cu-
ilibet q̄o se cōseruet in esse quātum p̄t. Potest
aut̄ aliq̄s act⁹ ex bona intētiōe p̄ueniens illic-
tus reddi. si nō sit p̄portōnatus fini. Et iō si
aliq̄s ad defendēdū pp̄riā uitā utat̄ ī aīozi ui-
olentiā q̄z opōreat erit illicitū. si nero modēa-
te uiolentiā repellat erit licita defensio. Nā se-
cūdu iura uim ui repellere licet. cū modera-
tione inculpatē tutele. nec ē necessari⁹ ad sa-
lutē. ut actū hō modēate tutele p̄mittat ad
euitandū occisiōnē alteri⁹. qz plus tenetur hō
uite sue p̄uidere q̄z uite aliene. s; qz occidere
hoīem nō licet nisi publica auctoritate p̄pter
bonū cōe ut ex sup̄dictis patz. illicitū ē ut hō
intēdat occidē hoīem ut seip̄m defendat. nisi
si ei qui h̄z publicā auctoritatē qui intēdens
occidē hoīem ad sui defensionē refert hoc ad
publicū bonū ut patet ī milite pugnāte cōtra
hostes. & ī mīstro iudicis pugnāte cōtra latro-
nes. quāuis etiā isti peccēt si puata libidīe mo-
ueant. Vñ ī eo ī quo intēdit aliq̄s occidere
hoīem ut seip̄m a morte liberet dicit aug⁹. ad
publicolā de occidēdis hoīb⁹ ne ab eis q̄sq̄az
occidat nō michi placz cōsiliū nisi forte sit mi-
les aut publica fuuctōne teneat̄ ut nō p̄ se h̄
faciat s; p̄ aliis accepta legitima p̄tate. si eius
cōgruat p̄sone. Id ē. iii. de libero. ar. dicit quō
apud dīnam p̄uidentiā a peccato liberi sūt q̄
p̄ h̄is reb⁹ quas cōtempnī opōzter hūana ces-
de polluti sunt. eas aut̄ res dicit eē cōtempnen-
das quas hoīes possūt amittē uelint nolint. q̄
quoz nūo est uita corp̄alis.

Arca quētū scz utrū casuā occidēs hoīem
incurzat hoīcidii reatū. Dicendum q̄ h̄m
p̄h̄m ī. ii. p̄hiē. casus ē cā agens p̄ter intētiō-
nem. et iō ea que casuālia sūt simpliciē loquē-
do nō sūt intēta neqz uolūtaria. & qz omne
p̄ctm̄ est uolūtariū. h̄m aug⁹. q̄n̄l̄ est q̄ casuā-
lia īm̄ntum h̄mōi nō sūt peccata. Cōtingit
etiā id q̄o nō ē actu & p̄ se uolūtū uel intēti⁹.
esse p̄ accūs intētiū et uolūtū. h̄m q̄ causa per
accūs d̄z remouēs p̄hibēs. Vñ ille q̄ nō remo-
uet ea ex quib⁹ sequit̄ hoīcidium si debeat re-
mouē erit quodāmō hoīcidium uolūtariū.
Hoc aut̄ cōtingit dupliciē. Vno mō q̄n̄ dans
opam reb⁹ illicitis quas uitare debebat hoīci-
dium incurzit. Alio mō q̄n̄ nō adhibet debitā
sollīcitudīem. & iō h̄m iura si aliq̄s det opam
rei licite debitā diligentīā adhibēs & ex h̄ ho-
micidii sequat̄ nō incurzit hoīcidii reatū. Si

uero det opam rei illicite. uel etiā dans opam
rei licite nō adhibēs diligentīā debitā nō eua-
dit hoīcidii reatū si ex eius ope mozs hoīs seq̄-
tur. Vñ lamech qui credēs occidere bestīā oc-
cidit hoīem. sic dicit̄ gen. iiii. qz nō adhibu-
it sufficientē diligentīā reatū hoīcidii n̄ eua-
sit. Exo. xxi. dicit̄. Si quis p̄cusserit mulie-
rē p̄gnantē & abozsum fecerit & mozs ei⁹ fu-
erit subsecuta reddet. aīam. p̄ aīa. Quia uideli-
cet ille q̄ p̄cutit mulierē imp̄gnatē dat opam
rei illicite & iō si sequat̄ mozs uel mulieris uel
pueri aīati. hoīcidii crimē incurzit. Itē ī decre-
tis. d. l. multi canones inducūt ī quib⁹ casu
alia hoīcidia puniūt. qz uidelicet h̄m canones
puniūt illi qui casuālicē occidunt. dātes opaz
rei illicite uel debitā diligentīā nō adhibētēs.

DE ACCIDIA. PARS SEXTA. DISTINCTIONO PRIMA.

Deinde dicendū est de quarto
uitio capitali q̄o ē accidia. Cir-
ca q̄o cōsiderāda sūt quatuoz
Primo q̄d sit accidia et utrū
sit peccatū. Secūdo utrū sit
peccatū mortale. Tertio q̄ mo-
dere possunt ad hoc uitii fugiendū. Quarto
de filiabus eius.

Arca primū sciendū q̄ accidia h̄m dām. est
quedā tristitia aḡguans q̄. s. ita deprimit
aīm hoīs ut nichil ei agere libeat. et iō accidia
importat q̄dam rediū bene opandi. sic patet
p̄ glo. sup̄ illud. ps. Om̄em escam abhoīata ē
aīa eoz. accidia m̄qt̄ est rediū internī bonī
H̄mōi aut̄ tristitia semp̄ est mala quāqz quidē
h̄m seip̄m. quāqz uero h̄m effectū. Tristitia q̄
dem h̄m se mala est. q̄ est de eo q̄o est appens
malū & uere bonū. Sic ecōtrario delcātio ma-
la est que ē de eo q̄o est apparēs bonū & uere
malū. Cū igit̄ sp̄uale bonum sit uere bonum
tristitia que ē de sp̄uali bono est h̄m se mala.
Tristitia etiā que est de uere malo. mala ē h̄m
effectū q̄n̄ sic hoīem aggrauat ut eū totaliter
a bono reth̄at. Vñ non uult. apl̄s q̄ penitens
maīozi tristitia absorbeat̄ sicut h̄ē. ii. cor. vii.
Quia igit̄ accidia noīat tristitiā sp̄ualis boni.
dupliciē mala est. s. h̄m se. & h̄m effectū & sic
patz q̄ accidia est peccatū qz malū ī motibus
dicim⁹ esse peccatum.

Arca scōm scz utrū accidia sit mortale pec-
catū. Sciendū q̄ cū accidia sit tristitia de
sp̄uali bono. si sp̄uale bonū accipiāt cōiter nō
habebit rōnem special̄ uitii. qz om̄e uitii refu-
git sp̄uale bonū uirtutis oppōite. Silt̄ non p̄-
dici q̄o sit speāle p̄ctm̄ īm̄ntum refugit sp̄i-
tuale bonū. put̄ est laboziosū et molestū corp̄i
uel delcātiōis ei⁹ īm̄peditiū. qz sic accidia nō
distigueret̄ a uitiiis carnalib⁹ quib⁹ hō requi-
rit delcātionem corp̄is & quietē. & iō sciendū
est q̄ ī sp̄ualib⁹ bonis est quō oīdo. nam oīa
sp̄ualia bona que sūt ī actib⁹ singularib⁹ uir-
tutū ordiant̄ ad unū sp̄uale bonū diuinū. cir-
ca q̄o est speālis uirtus q̄ est caritas. Vnde ad